

Tartalom

I *Állásfoglalások, ajánlások és vélemények*

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

Az RB 155. plenáris ülészsaka, 2023. 05. 24. – 2023. 05. 25.

2023/C 257/01	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Ne árts a kohézióknak! – Egy horizontális elv, amely hozzájárul a kohézióhoz mint az EU általános célkitűzéséhez és értékéhez	1
2023/C 257/02	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Felkészültség és válságkezelés: az EU, az uniós régiók és városok ellenálló képességének növelése	6
2023/C 257/03	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata: a regionális és helyi nézőpont	12
2023/C 257/04	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A tartós munkanélküliség felszámolása: helyi és regionális nézőpont	18
2023/C 257/05	A Régiók Európa Bizottsága véleménye – A fenntartható élelmiszerrendszerek jogszabályi kerete . . .	23

III *Előkészítő jogi aktusok*

Régiók Bizottsága

Az RB 155. plenáris ülészsaka, 2023. 05. 24. – 2023. 05. 25.

2023/C 257/06	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az Interoperábilis Európáról szóló jogszabály	28
---------------	---	----

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 155. PLENÁRIS ÜLÉSSZAKA, 2023. 05. 24. – 2023. 05. 25.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Ne árts a kohézióknak! – Egy horizontális elv, amely hozzájárul a kohézióhoz mint az EU általános célkitűzéséhez és értékéhez

(2023/C 257/01)

Előadó:	Michiel RIJSBERMAN (NL/Renew), Flevoland tartomány kormányának tagja
Referenciaszöveg:	Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the 8th Cohesion Report: Cohesion in Europe towards 2050 COM(2022) 34 final Commission Staff Working Document Cohesion in Europe towards 2050 accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the 8th Cohesion Report: Cohesion in Europe towards 2050 SWD(2022) 24 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

1. üdvözli, hogy a 8. kohéziós jelentésben bevezették a „ne árts a kohézióknak” elvet, amelynek meghatározása szerint „egyetlen intézkedés sem akadályozhatja a konvergencia folyamatát, és nem erősítheti a regionális egyenlőtlenségeket” ⁽¹⁾, sajnálja azonban, hogy a jelentés nem ad mélyreható betekintést ahhoz, hogy világos képet kapjunk a problémákról (a kohézió hátráltatása) és a lehetséges megoldásokról;
2. hangsúlyozza, hogy a kohézió az Európai Unió alapvető értéke és egy olyan átfogó célkitűzés, amelyet a Régiók Európai Bizottsága teljes mértékben támogat. Rámutat arra, hogy a közelmúltbeli válságok miatt stagnált a konvergencia és különösen a legkiszolgáltatottabb polgárok szenvedtek hátrányt; kitart amellett, hogy a közelgő európai választásokkal összefüggésben nem szabad megágyazni a populizmus és a szélsőségség megjelenésének;

⁽¹⁾ Lásd: Kohézió Európában 2050-ig: Nyolcadik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról, 30. oldal (http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/cohesion-report/).

3. köszönetét fejezi ki az Európai Parlamentnek ⁽²⁾ azért, mert felszólalt, hogy a Régiók Európai Bizottsága vegyen részt a „ne árts a kohézióknak” elv végrehajtásában és kialakításában, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az elv további kidolgozása során vegye figyelembe e vélemény javaslatait;
4. hangsúlyozza, hogy a 8. kohéziós jelentésről szóló tanácsi következtetések szorgalmazzák azon szempont általános tudatosítását, hogy a kohézió lehetőleg ne szenvedjen hátrányt semmilyen uniós szakpolitikában és kezdeményezésben, illetve a belső piac végrehajtása során, beleértve az állami támogatási szabályokat is;
5. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 175. cikke szerint az európai politikáknak és tevékenységeknek, valamint a tagállamok gazdaságpolitikájának hozzá kell járulniuk az Unió átfogó, harmonikus fejlődéséhez, valamint társadalmi, gazdasági és területi kohéziójához. Kitart amellett, hogy bár az uniós kohéziós politika kulcsfontosságú szerepet játszik a kohézió elősegítésében, más uniós politikákat is köt ez a célkitűzés. Megjegyzi, hogy ennek biztosítására jelenleg nincsenek mechanizmusok;
6. kéri az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy váltsák valóra a „ne árts a kohézióknak” elvet;
7. figyelmezteti az Európai Bizottságot, hogy az elv korántsem áll készen arra, hogy a kohézió megvalósításának eszközeként használják, és azzal a kockázattal jár, hogy csorbítja magának a kohéziós politikának a rendeltetését. A kohéziós politikának jelenleg és a jövőben is az Unió harmonikus fejlődését szolgáló fő eszköznek kell lennie valamennyi régió számára;
8. javasolja, hogy a „ne árts a kohézióknak” elv tág értelmezést kapjon, lefedve minden területi hatással bíró európai politikát és a vonatkozó nemzeti politikákat, valamint foglalja magában a partnerség és a többszintű kormányzás kohéziós elveinek tiszteletben tartására vonatkozó követelményt;
9. javasolja, hogy az Európai Bizottság **minden javasolt kezdeményezés indokolásában** kötelezően alkalmazza a **„betartás vagy indoklás” elvét** a **„ne árts a kohézióknak” elvvel összefüggésben**;
10. kéri az Európai Bizottságot, hogy az **európai szemeszter** részeként dolgozza ki a kohéziós szempontokra irányuló elemzését, különösen az országjelentések regionális szintű gazdasági és szociális teljesítményéről szóló melléklet segítségével; még hasznosabb lenne, ha NUTS II szinten bemutatná a kohézió aktuális helyzetét a tagállamokban, és tartalmazna egy elemzést a meglévő politikákról, amely ismertetné az adott helyzetet és a regionális egyenlőtlenségek megoldására irányuló lehetséges intézkedéseket;

Hogyan sérülhet a kohézió?

11. elismeri, hogy az egyenlőtlenségek számos típusa, valamint a politikák régióinkra és városainkra gyakorolt – akár pozitív, akár negatív – hatásaira vonatkozó adatok hiánya megnehezíti, hogy mélyebb betekintést nyerjünk a kohézióknak okozott károkba, és teljesíthető megoldásokat javasoljunk;
12. rámutat arra, hogy a kohéziós politikán kívül vannak olyan **uniós politikák, amelyek** megtervezése és végrehajtása **hozzájárul a konvergenciafolyamathoz, míg mások szembemennek vele**; hangsúlyozza, hogy nemcsak a támogatási politikák, hanem a **szabályozási kezdeményezések** vagy a kereskedelmi megállapodások is jelentős hatást gyakorolhatnak, és akadályozhatják a kevésbé fejlett régiók fejlődését, még akkor is, ha látszólag figyelmen kívül hagyják a területi szempontokat;
13. megjegyzi például, hogy az **állami támogatásokra vonatkozó szabályok** bármilyen lazítása gyakran előnyösebb a fejlettebb tagállamok számára;
14. úgy véli, hogy jobban ki lehetne használni a területi dimenzióval rendelkező **uniós alapok közötti lehetséges szinergiákat**;
15. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság által eszközölt számos egyszerűsítés ellenére az **uniós alapok bonyolultsága** és felhasználási szabályai még mindig megnehezítik a helyi és regionális önkormányzatok számára az uniós programok adta lehetőségek kiaknázását;
16. rámutat arra, hogy a **helyi és regionális szereplők korlátozott mozgástere a finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés** és a projektek irányítása **tekintetében** abból is ered, hogy technikailag nincsenek felkészülve vagy nem tudják biztosítani az elvárt társfinanszírozást; ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kapacitásépítési intézkedésekkel különösen az alacsony felhasználási aránnyal rendelkező tagállamokat támogassa;

⁽²⁾ A9-0210/2022 sz. jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról az Unióban: 8. kohéziós jelentés (2022/2032(INI)).

17. osztja az Európai Parlamentnek a 8. kohéziós jelentésről szóló állásfoglalásban foglalt nézetét, amely szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása nagymértékben központosított volt tagállami szinten, és nem került sor konzultációra a régiókkal és az önkormányzatokkal⁽³⁾;

18. sajnálja, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a tagállamok nem kötelesek jelentést tenni arról, hogy a forrásokat hogyan osztják el a különböző régiók között; jobb tájékoztatásra és átláthatóságra szólít fel azzal kapcsolatban, hogy hova jut pénz, és szorgalmazza, hogy a jövőbeli beruházási programokat helyi vagy regionális szinten hajtsák végre;

19. hangsúlyozza, hogy mivel különböző uniós programok és alapok, például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a REACTEU, az IAA (Igazságos Átmenet Alap), az ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) és az ESZA+ (Európai Szociális Alap Plusz) párhuzamosan futnak, az irányító hatóságok kénytelenek egymástól eltérő szabályok szerint és más-más végrehajtási kötelezettségek mellett dolgozni, ami bizonytalanságot teremt, és lassítja egyes programok elindulását;

20. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nincs alapos elemzés arról, hogy a nagyszámú uniós rendelet együttesen milyen hatást gyakorol az általuk alkotott egészre és egymásra. Hangsúlyozza, hogy ez korlátozza a lehetőségeket az integrált területi vonatkozású döntéseknél, és megnehezíti az egyes szabályozások végrehajtását. Ilyen döntéseket kell hozni az energetikai átállás megkönnyítésekor (pl. fűtési hálózatokba/szolarpanelekbe történő beruházások révén), a zöldítés (pl. fák által) környezetben való alkalmazásakor, a fenntartható mobilitás biztosításakor, valamint a megfelelő és fenntartható lakhatás kiépítése során;

21. felhívja a figyelmet arra, hogy **még a kohéziós politika keretében is** előfordulhat, hogy nem szándékosan, de ártanak a kohézióknak, ami gyengíti a politika hatását; megtörténhet, hogy a nemzeti hatóságok nem osztják ki a maximális finanszírozási keretet a kevésbé fejlett és az átmeneti régióknak, ami akadályozza a konvergenciafolyamatot. Kéri, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok optimalizálják a kohéziós politika forrásfelhasználását a kevésbé fejlett és az átmeneti régiókban, többek között a 2021–2027-es programok közelgő féldős felülvizsgálatának részeként;

22. megjegyzi, hogy a kohéziót az is veszélyeztetheti, hogy **a kohéziós politika forrásait a közelmúltbeli válságokra való rendszerszintű reagálásra használták fel**; kiemeli, hogy bár ez hozzájárulhatott az **egyenlőtlenségek további növekedésének** megelőzéséhez, a tényeken alapuló stratégiai programozás, a partnerség és a többszintű kormányzás kohéziós elveit minden válságreakálási eszköznek továbbra is tiszteletben kell tartania;

23. hangsúlyozza, hogy az RB elutasítja az uniós programok központosítására irányuló kísérleteket, és nem fogadja el a helyi és regionális szint további mellőzését a jövőbeli uniós programokban. Hangsúlyozza, hogy a megosztott irányítás sikeresnek bizonyult, és azt nem szabad aláásni központi irányítású programokkal;

Az elv végrehajtása az összes vonatkozó uniós szakpolitika területi hatásainak megerősített előzetes vizsgálata, féldős, folyamatos és utólagos értékelése révén

24. hangsúlyozza, hogy a 8. kohéziós jelentés a területi hatásvizsgálatoknak és a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatának megerősítésére szólít fel, „hogy jobban figyelembe lehessen venni a különböző uniós területek igényeit és sajátosságait”; üdvözli, hogy a Tanács a 8. kohéziós jelentésről szóló következtetéseiben arra ösztönözte az Európai Bizottságot, hogy mérlegelje a területi hatásvizsgálatok (regionális hatásvizsgálatok) beépítését a vonatkozó uniós szakpolitikákba, a kidolgozási és értékelési szakaszukban egyaránt;

25. hangsúlyozza, hogy a területi dimenzióval rendelkező új uniós politikákat a tervezési szakaszukban **szisztematikus előzetes vizsgálatnak kell alávetni**, hogy lássuk, milyen **lehetséges differenciált területi hatásokat** gyakorolnak valamennyi régiótípusra, mivel ez a leghatékonyabb eszköz a „ne árts a kohézióknak” elv gyakorlati megvalósításához;

26. rámutat, hogy a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. évi intézményközi megállapodás arra kötelezi az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy végezzenek lehetőség szerint hatásvizsgálatokat, különös figyelmet szentelve a területi hatásoknak; úgy véli, hogy az Európai Bizottság 2021. évi minőségi jogalkotási csomagja⁽⁴⁾ keretét biztosít a területi hatások vizsgálatához; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy az a rendelkezés, amely szerint a hatásvizsgálatoknak arányosnak kell lenniük hatókörük és célpontjuk tekintetében, a gyakorlatban gyakran oda vezet, hogy a területi hatásokat nagyon korlátozottan értékelik vagy alábecsülik. Emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság az elmúlt években többször is elkötelezte magát⁽⁵⁾ a területi hatásvizsgálatok megerősítése mellett;

⁽³⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Felülvizsgálati jelentés a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról (HL C 157., 2023.5.3., 12. o.).

⁽⁴⁾ Minőségi jogalkotás: iránymutatások és eszköztár.

⁽⁵⁾ Lásd az Európai Bizottság „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára” (2021) és „Az emberek középpontba állítása, a fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása és a lehetőségek kibontakoztatása az EU legkülső régióiban” című közleményét (2022).

27. ezért azt ajánlja, hogy az **Európai Bizottság minőségi jogalkotási eszköztárában** több módon erősítsék meg a lehetséges differenciált területi hatások és a kohézióra gyakorolt negatív hatások értékelését:

- A 18. sz. minőségi jogalkotási eszközben szereplő kérdéslistát ki kell egészíteni egy kérdéssel, a következő minta alapján: „Akadályozza-e a kezdeményezés a konvergenciafolyamatot, vagy hozzájárul-e a regionális különbségekhez?”
- A 34. sz. minőségi jogalkotási eszközben a területi hatásvizsgálat szükségességének megállapításához **kötelezővé kell tenni a „TIA Necessity Check” alkalmazását**, és határozottan előnyben kell részesíteni az ESPON TIA Quick Check eszköz használatát a lehetséges területi hatások felmérésére irányuló nyilvános konzultációkkal szemben, mivel az a szakértői vélemények és az összes uniós régióra vonatkozóan rendelkezésre álló kvantitatív területi adatok összességén alapul.
- Egy olyan ajánlást kell bevezetni, amely szerint az érdekelt felekkel folytatott konzultációknak a területi kohézió szempontjait kifejezetten érinteniük kell, akár a „véleményezési felhívásban” feltüntetett hivatkozással és/vagy a nyilvános konzultáció során feltett kérdésekkel, akár a regionális és helyi hatóságokkal folytatott célzott konzultációkkal, nem megfelelően arról, hogy a távoli és vidéki területeken élő, nehezebben internet-hozzáféréssel rendelkező célcsoportokat külön csatornákon keresztül lehet megszólítani.
- A jelentős környezeti károsítás elkerülését célzó elvhez hasonlóan **kötelezővé kell tenni, hogy a hatásvizsgálati jelentésben adjanak számot a lehetséges differenciált területi hatások és a kohéziót érintő lehetséges károk értékeléséről**; a hatásvizsgálatoknak egyértelművé kell tenniük, hogy lesznek-e az EU kohéziójára gyakorolt hatások, és mit kell mérlegelni a kohézió és más célkitűzések előnyei és hátrányai között.
- Egy különálló kötelező szakaszt kell beilleszteni az indokolásba, amely a **„betartás vagy indoklás” elvének** megfelelően kifejti, hogy a kezdeményezés hogyan tartja tiszteletben a „ne árts a kohézióknak” elvet: az Európai Bizottságnak vagy bizonyítania kell, hogy a kezdeményezés végrehajtása nem hátráltatja az Unió kohézióját (összhangban a „ne árts a kohézióknak” elvvel), vagy ki kell fejtenie, hogy a (méréselklő intézkedések után fennmaradó) potenciális kár miért indokolt más célkitűzések fényében;

28. kéri az Európai Bizottságot, hogy a Közös Kutatóközpont és az ESPON támogatásával fejlessze tovább a területi hatásvizsgálati modelleket és módszereket;

29. kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítson erőforrást egy olyan különálló szolgálat létrehozására, amely a főigazgatóságoknak nyújt támogatást a területi hatásvizsgálati folyamatban, és biztosítson területi hatásvizsgálatokról szóló, kötelező képzést a hatásvizsgálatokkal foglalkozó európai bizottsági tisztviselők számára;

30. ismételten kéri a Szabályozói Ellenőrzési Testületet, hogy vegyen fel egy, az RB által kijelölt állandó tagot is annak biztosítása érdekében, hogy az uniós politikák ne hagyják teljesen figyelmen kívül a területi szempontokat;

31. készen áll arra, hogy segítse az Európai Bizottságot a területi hatásvizsgálatok elvégzésében; különösen abban ajánlja fel segítségét, hogy az Európai Bizottság konzultációi során azonosítsa a helyi és regionális önkormányzatok számára releváns kérdéseket, és megnevezze azokat a helyi és regionális szintű szakértőket, akik részt vehetnek az Európai Bizottság területi hatásvizsgálati workshopjaiban;

32. rámutat arra, hogy ha további erőforrásokat kap, a Régiók Európai Bizottsága nagyobb szerepet vállalhat az EU minőségi jogalkotási programjában, például azáltal, hogy saját maga végez területi hatásvizsgálatot az olyan uniós politikákról, amelyek potenciálisan árthatnak a kohézióknak;

33. kitart amellett, hogy a „ne árts a kohézióknak” elvet az (utólagos, félidős és folyamatos) **értékelési szakaszban is** érvényesíteni kell az uniós ágazati politikák kohézióra gyakorolt hatásának nyomon követése és értékelése révén, hogy az ne csak egy „kipipálandó feladat” legyen az előzetes értékelés során;

34. tekintetben javasolja, hogy az Európai Bizottság minőségi jogalkotási csomagjába illesszenek be egy ajánlást, amely szerint az értékelésen átesett jogszabályoknak vagy programoknak meg kell vizsgálniuk a kohézióra gyakorolt lehetséges közvetlen hatásokat, illetve a kohéziós politikának való megfelelést vagy megfelelés hiányát; az ágazati politikákkal összefüggésben készített (a kohéziós jelentéssel egyenértékű) jelentéseknek tartalmazniuk kell egy kohéziós hatásokkal foglalkozó részt;

35. emlékeztet arra, hogy a RegHub az érdekelt felekkel folytatott konzultációk révén hozzáadott értéket nyújt a végrehajtott uniós jogszabályok értékeléséhez; ismételten kéri, hogy teljes mértékben aknázzák ki a jövőállásági platformot, a RegHubot és magát az RB-t is annak biztosítása érdekében, hogy az Európai Bizottság részletes adatokkal rendelkezzen a helyben tapasztalható hatásokról;

36. hangsúlyozza, hogy az uniós politikák/eszközök kohézióra gyakorolt hatása előzetes és utólagos értékelésének támogatásához általánosan **szükség van** helyi és regionális szintű **adatokra és statisztikai eszközökre**; hangsúlyozza, hogy az egy főre jutó GDP-n kívüli mutatóknak és átfogó indexeknek – amilyen például az EU társadalmi fejlődési indexe vagy a regionális versenyképességi mutató – a harmonikus fejlődés valamennyi aspektusát tükrözniük kell, mivel az egyenlőtlenségeknek új forrásai bukkanhatnak fel. Kéri, hogy különítsenek el több forrást az Eurostat és a Közös Kutatóközpont számára a városi és vidéki megfigyelőközpontok fejlesztésére. Kéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre helyi szintű adat- és információgyűjtési rendszereket a jogszabályok és szakpolitikák hatásának értékeléséhez;

Az elv végrehajtása az uniós szakpolitikák/alapok jobb összehangolása, valamint nemzeti és szubnacionális szintű végrehajtásuk révén

37. kéri az Európai Bizottságot, hogy a kiválasztott célkitűzések elérése érdekében egyszerűsítse a beruházási politikákat és alapokat **a szinergiák és a komplementaritás biztosítása** érdekében. Kéri, hogy az Igazságos Átmenet Alapot és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapot együtt kezeljék egyéb alapokkal ugyanazon közös rendelkezésekről szóló rendelet keretében;

38. hangsúlyozza, hogy növelni kell **a kohéziós politika és a Horizont Európa közötti szinergiákat** a kutatásoknak és az EU valamennyi régiója innovációs képességeinek megerősítése céljából, mivel ez lehetővé teszi az EU számára, hogy a regionális kiválóságba való befektetés révén globális szinten versenyképes legyen, továbbá megoldást jelenthet arra a fejlődési csapdára, amelyben a közepes jövedelmű régiók vannak;

39. kéri az Európai Bizottságot, hogy az uniós finanszírozás kezelése során vegye figyelembe a régiók fejlettségi szintjét és a regionális egyenlőtlenségek csökkentésének lehetőségeit, túlmutatva a GDP-n;

40. arra ösztönzi **a nemzeti kormányokat, hogy végezzenek rendszerszintű előzetes területi hatásvizsgálatot** annak érdekében, hogy egyetlen nemzeti politika se mellőzze a területi szempontokat, levonva a tanulságokat abból „Az ágazati politikák területi egyensúly(hiány)ok alakításában betöltött szerepének megismerése” elnevezésű kísérleti projektből, amely a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó területfejlesztési menetrendhez tartozik;

41. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a különböző minisztériumok, ügynökségek és irányító hatóságok közötti kommunikációt és koordinációt annak érdekében, hogy a lehető legjobban kiaknázzák a különböző szakpolitikák és finanszírozási források közötti lehetséges szinergiákat és komplementaritást, és biztosítsák, hogy ne legyen átfedés, illetve ne sérüljön a kohézió;

42. ismételten kéri a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és ennek bármely utódprogramja közvetlenül alkalmazza a kohéziós politika tényeken alapuló stratégiai programozásra, többszintű kormányzásra és partnerségre épülő megközelítését;

43. hangsúlyozza, hogy a különböző kormányzati szinteknek a helyi kohézió megvalósítása érdekében partnerként együtt kell működniük, többek között a különböző uniós politikák/eszközök végrehajtásának összehangolása révén;

44. arra kéri a tagállamokat, hogy a közigazgatási kapacitás bővítésében és a készségfejlesztés fellendítésében támogassák minden olyan régiójukat, amelyek lemaradásban vannak, hogy azok teljes mértékben ki tudják aknázni az uniós programokat;

Kelt Brüsszelben, 2023. május 24-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Vasco ALVES CORDEIRO

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Felkészültség és válságkezelés: az EU, az uniós régiók és városok ellenálló képességének növelése

(2023/C 257/02)

Előadó: Christophe CLERGEAU (PES/FR), Loire mente régió tanácsának tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

Társadalmi felkészültség – a kockázatokra és válságokra való felkészülés új megközelítése

1. úgy véli, hogy bár nem tudhatjuk, hogy a jövőben milyen válságok fogják sújtani Európát, annak városait, megyéit és régióit, azt viszont tudjuk, kik lesznek azok kárvallottjai. A válságok nem ismerik a közigazgatási határokat, ezért többszintű megközelítést tesznek szükségessé, amelyben valamennyi önkormányzati intézmény és köztes szintű helyi önkormányzat (tartományok, megyék stb.), illetve a regionális szint is részt vesz. E károk megelőzése érdekében kockázat- és válságkezelési kultúrát, a lakosság biztonságának, egészségének és jóllétének szolgálatában álló, a társadalmi felkészültségre összpontosító új megközelítést kell kialakítanunk. Ez a vélemény ezt a célt szolgálja;
2. megjegyzi, hogy az elmúlt évek válságainak fő jellemzője az volt, hogy hirtelen és kiszámíthatatlanul következtek be. Lehetek és valószínűleg voltak is elképzeléseink és előrejelzéseink az éghajlatváltozással összefüggő katasztrófákról és szélsőséges eseményekről, azok pusztító ereje és rendszeressége azonban minden várakozást felülmúl. A Covid19-válság, vagy az ukrajnai háború és a nyomában járó emberi szenvedés arról tanúskodik, hogy kiszámíthatatlan és nagy horderejű válságok új rendszerrel van dolgunk. E jelenségekkel szemben már nem elegendők az ismert és valószínűsíthető kockázatok elkerülését szolgáló átfogó megelőzési megközelítések, vagy az elővigyázatosság elve, amely az emberi egészséget vagy a környezetet fenyegető súlyos és visszafordíthatatlan új kockázatok kialakulásának megakadályozását szolgálja;
3. úgy véli, hogy Európának új irányba, a társadalmi felkészültség irányába kell haladnia. Ez a fogalom azt mutatja, hogy mennyire vagyunk képesek kollektíven felkészíteni a társadalmakat arra, hogy egymással összetartva és szolidaritást vállalva megbirkózzanak a jövőbeli kihívásokkal, különösen a válságokkal és a katasztrófákkal. A társadalmi felkészültség különösen a polgári, szociális és emberi dimenzióra, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre és az emberek támogatásának minőségére helyezi a hangsúlyt. A válságok és katasztrófák ugyanis elsősorban a legkiszolgáltatottabbakat sújtják. Ez a Covid19-válság egyik tanulsága;
4. úgy véli, hogy a reziliencia átfogó megközelítésének két elemet kell ötvöznie: az egyik a társadalmak azon képességének fejlesztése, hogy a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségek, az éghajlatváltozás és a zöld átállás kihívásaival szemben véghezvigyék a szükséges átalakulásokat, a másik a társadalmak kockázatokkal, válságokkal és katasztrófákkal szembeni sebezhetőségének kezeléséhez szükséges kapacitások fejlesztése, amihez többek között a társadalmi felkészültséget segítő tevékenységek fejlesztésére van szükség;
5. javasolja, hogy tegyünk különbséget az ismert – főként környezeti, demográfiai és ipari –, valamint az ismeretlen – akár az éghajlatváltozásból következő vagy egészségügyi, akár emberi tevékenységek által okozott – kockázatokhoz kapcsolódó sebezhetőségek között. Ezeket a sebezhetőségeket nem lehet válságkezelési tervvel elhárítani, bármilyen kidolgozottak is legyenek azok; ezek leküzdéséhez, különösen a második típusú sebezhetőség esetében, a válság- és kockázatkezelési kultúra kialakítását, valamint a bizonytalansággal és katasztrófákkal való megbirkózásra való kollektív képesség kialakítását kell előmozdítani;
6. kéri, hogy a társadalmi és területi sebezhetőségek elemzését tegyék az Unió politikai prioritásává, mivel ezen információk nélkül nehéz lesz felkészíteni a társadalmakat. Csak e sebezhetőségek feltárásával és megértésével lehet azokra hatékony válaszokat adni európai és nemzeti szinten, és különösen a városainkban, megyéinkben és régióinkban. Óvakodni kell a sebezhetőségek kapcsán a túl széles földrajzi kiterjedésű, túlságosan holisztikus megközelítés alkalmazásától, és olyan helyi alapú megközelítést kell előnyben részesíteni, amely lehetővé teszi, hogy pontosan azokkal a realitásokkal foglalkozzunk, amelyekkel az emberek a gyakorlatban találkoznak;
7. elismeri, hogy a polgári védelmi politikák elsősorban a tagállamok hatáskörébe tartoznak, de megjegyzi, hogy a megelőzési, előrejelzési és mentési tevékenységeket nagyon gyakran helyi szereplők, a városok és a megyék (járások stb.) végzik, akik általában ezt a feladatkörüket a régiók támogatásával látják el. Ezért az aktív szubszidiaritás elvével összhangban és a valamennyi területi szint részvételét és bevonását feltételező többszintű kormányzási megközelítés értelmében szorosan be kell vonni ezeket a közösségeket az említett politikák kialakításába, végrehajtásába és nyomon követésébe, illetve biztosítani kell számukra a megfelelő – többek között pénzügyi és jogi – eszközöket;

8. hangsúlyozza, hogy javítani kell a városok és régiók azon képességét, hogy válság idején is megszervezzék az emberek számára szükséges szolgáltatásokat. Egyik legfontosabb intézkedésként Európa-szerte meg kell erősíteni a közös ellátásbiztonságot. Ehhez azonosítani kell a kritikus függőségeket, az alapvető termékek és szolgáltatások zömét Európában kell előállítani, és olyan egységes piaci mechanizmusokat kell biztosítani, amelyek garantálják a nyersanyag-, áru- és élelmiszer-ellátás biztonságának növelését. A kritikus infrastruktúrákat is meg kell erősíteni annak érdekében, hogy válsághelyzetekben biztosítani lehessen a megfelelő életkörülményeket;

A sebezhetőségek elemzését a jövőbeli kohéziós politika középpontjába kell helyezni

Mutatószám és eredménytábla kidolgozása a térségek és a lakosság sebezhetőségéhez kapcsolódó kockázatok jobb megértése és figyelembevétele érdekében

9. üdvözlí, hogy a Közös Kutatóközpont és annak kockázatkezelési osztálya egy olyan sebezhetőségi mutató⁽¹⁾ kidolgozásával foglalkozik, amely figyelembe veszi a környezeti, területi, gazdasági és társadalmi dimenziókat. Reméli, hogy a Közös Kutatóközpont minden politikai és pénzügyi támogatást meg fog kapni ahhoz, hogy előrelépést érjen el ebben a folyamatban;

10. hangsúlyozza a sebezhetőség társadalmi dimenziójának fontosságát, amelyet túl gyakran elfelejtnek vagy figyelmen kívül hagynak, pedig az a reziliencia kulcsfontosságú eleme. Minden sebezhetőségi elemzésnek teljes mértékben integrálnia kell az emberek elérhetőségének, a szociális támogatásnak, valamint a kiszolgáltatott személyek egészségügyi rendszerhez és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek a fogalmát, de ugyanígy a digitális szakadék csökkentését és a digitális hozzáférhetőség javítását is. Az RB hangsúlyozza a kisebbségek, a nők, a szegények, az idősek és a fogyatékosokkal élők, valamint a krónikus betegségben szenvedők kiszolgáltatottságát, továbbá az éghajlatváltozás elleni küzdelem élvonalában álló szigeti és elszigetelt területeken és legkülső régiókban fennálló társadalmi sebezhetőségek fontosságát;

11. támogatja a Közös Kutatóközpont által az adatok minőségének javítása és a sebezhetőségi mutató fejlesztése érdekében tett erőfeszítéseket, helyesli a Közös Kutatóközpont, az Európai Bizottság egyéb főigazgatóságai és a tagállamok között e célból történő szorosabb együttműködésre irányuló törekvést, megerősíti, hogy e mutatót valamennyi területi szinten – NUTS 2, NUTS 3 és különösen helyi szinten – hasznos lenne alkalmazni, és ismételten kéri, hogy ezek eredményeként tegyenek közzé egy sebezhetőségi eredménytáblát, amely lehetővé teszi az egyes területeken fennálló valós helyzet szemléltetését; ennek érdekében azt ajánlja, hogy a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok ruházzanak be a kockázatértékelésbe, különösen a sebezhetőség kapcsán, és hogy a kockázatkezelési kultúra Európai Unión belüli erősítése érdekében hozzájáruljanak a munka eredményét;

12. felhívja a figyelmet arra, hogy olyan adatokra van szükség, amelyek alapján ténylegesen meghatározhatók a legsérülékenyebb népességcsoportok. Ez azt jelenti, hogy nem aggregált adatokkal kell rendelkezni, és azokat össze kell kapcsolni annak érdekében, hogy világossá váljanak a konkrét realitások (pl. szegénységben élő nők). Rámutat továbbá, hogy olyan adatokra van szükség, amelyek révén azonosíthatók a szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos problémák;

13. úgy véli, hogy ahelyett, hogy egy tökéletes mutató kidolgozására törekednénk, kiemelt fontosságú lenne, hogy döntéstámogató eszközként tesszük ezt a mutatót. Üdvözlí, hogy számos közösségi szervezet lépett erre az útra, és kéri egy olyan kísérleti program elindítását, amely összefogja azokat a városokat, megyéket és régiókat, amelyek kísérletet tennének a sebezhetőségi mutató használatára annak érdekében, hogy azt összehasonlítsák a helyileg érzékelt valós helyzettel, és iránymutatásul használják szakpolitikáik és beruházásaik meghatározásakor;

14. javasolja, hogy a Közös Kutatóközpont kezdeményezze egy, a sebezhetőségek, az előrejelzés, a felkészülés, valamint a kockázat- és válságkezelés átfogó megközelítésére vonatkozó európai információcsere-platform létrehozását az európai intézmények, a tagállamok, a helyi és regionális önkormányzatok és az érdekelt felek bevonásával; ennek a platformnak a létrehozása során támaszkodhatnak az intelligens szakosodási platformok kapcsán szerzett tapasztalatokra, a finanszírozást pedig az Interreg Európa program biztosíthatná. A platform különösen az uniós polgári védelmi tudáshálózatra⁽²⁾ támaszkodna, amelyet szintén támogatni és fejleszteni kell;

15. felajánlja, hogy ösztönözní fogja a városokat, a megyéket és a régiókat az ezekben a kezdeményezésekben való részvételre;

16. ösztönzi a kockázatok és válságok megelőzésében és kezelésében, valamint a társadalmak ezek kezelésére való felkészítésében részt vevő civil mozgalmak és nem kormányzati szervezetek európai hálózatának létrehozását. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fejezzen ki érdeklődést eziránt, és segítse elő a hálózat kialakulását. Készen áll arra, hogy az uniós polgári védelmi tudáshálózattal együtt hozzájáruljon ehhez azáltal, hogy az UNDRR-rel és az Európai Bizottsággal közösen minden évben rendezvényt szervez valamennyi szereplő számára;

(1) <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/risk-data-hub/#/vulnerability-in-europe>

A sebezhetőségi mutató túlmutat a Közös Kutatóközpont által a „reziliencia-eredménytábla” keretében végzett munkán, amely a társadalmak alkalmazkodóképességének és felkészültségének tágabb megközelítését mutatja be (https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report/resilience-dashboards_en)

(2) <https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/about-knowledge-network>

A sebezhetőségek kezelése: a kohéziós politika új prioritása

17. fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy a közelmúltbeli válságok megmutatták, hogy az egyes térségek és a lakosság sebezhetőségei milyen mély és új egyenlőtlenségeket eredményezhetnek az egészség és a jóllét terén; ezért hangsúlyozza, hogy a társadalmi és területi sebezhetőségek kezelését a kohéziós politika politikai prioritásává kell tenni. Ez a kohéziós politika szociális dimenziójának megerősítését jelentené a foglalkoztatáson és a képzésen túlmenően, a befogadás, valamint az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés kérdéseire összpontosítva. Ez egyszersmind közelebb hozná a kohéziós politikát a polgárokhoz.

18. úgy véli, hogy a területi sebezhetőségi mutató és eredménytábla kidolgozása alapvető fontosságú ahhoz, hogy a jövőbeli kohéziós politika keretében politikai vitát lehessen indítani az ezekre a kérdésekre adandó válaszokról. A jövőbeli kohéziós politikának a célzottabb, érthetőbb és hatékonyabb megközelítés garantálása érdekében teljes egészében figyelembe kellene vennie a NUTS 3 szintű adatokat is;

19. továbbra is óvatosa a sebezhetőségi mutató mint a kohéziós alapok elosztásával kapcsolatos döntéshozatali támogató eszköz használatát illetően, ám hangsúlyozza, hogy a legsebezhetőbb régiókban intenzívebb kohéziós politikai fellépésre van szükség;

20. javasolja, hogy a válságokkal szembeni reziliencia és a társadalmi és területi sebezhetőségek kezelése legyen a kohéziós politika egyik programozási tengelye, valamint hogy vezessenek be „top-up” típusú kiegészítő finanszírozást azon régiók és megyék számára, amelyek különösen sebezhetőek, és úgy döntenek, hogy a kohéziós politikát jelentős mértékben erre a tengelyre használják fel;

21. úgy véli azonban, hogy bár a kohéziós politika a társadalmi felkészültségen alapuló megközelítés eszköze lehet és kell is, hogy legyen, nem vállalhatja fel a súlyos katasztrófák által okozott károk helyreállítását. Úgy véli továbbá, hogy az új szolidaritási és sürgősségigély-tartalék továbbra is inkább a katasztrófákra és világjárványokra való azonnali reagálásra, mint azok következményeinek orvoslására összpontosít; ezért kéri, hogy vizsgálják meg egy állandó intervenciók mechanizmus létrehozásának lehetőségét az egy adott területen bekövetkezett katasztrófák által okozott jelentős károk helyreállítására;

22. javasolja interregionális együttműködési projektek előmozdítását az olyan európai finanszírozási programok keretében, mint az Interreg, a Horizont Európa vagy az Erasmus+. Ezeket a projekteket a különböző területek földrajzi adottságaihoz igazítva kell kialakítani úgy, hogy lehetővé tegyék a harmadik államokkal való együttműködést is. Ezek a projektek a válságokkal szembeni rezilienciával és a sebezhetőségek kezelésével foglalkoznak, különösen a kockázatok és válságok határokon átnyúló megközelítése témájában. Ez ugyanis hatékony eszköz ahhoz, hogy egyes konkrét témák kapcsán összegyűjtsék a különböző tagállami gyakorlatokat. Ehhez valószínűleg nélkülözhetetlen lesz egy külön fejezet létrehozása az Interregen belül, illetve igénybe kell venni az ETT eszközt;

23. elismeri, hogy bár az uniós szintű eszközök nagyon hasznosnak bizonyultak, van még mit tenni a határon átnyúló együttműködés jogi és adminisztratív kihívásai tekintetében. Ezáltal nagyobb európai szolidaritást is lehetne biztosítani, feltéve, hogy megoldják a határon átnyúló együttműködést akadályozó nehézségeket. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy indítsa újra a határon átnyúló európai mechanizmus elfogadásának folyamatát;

Áttérés a kockázatkezelésről a közös kockázatkezelési kultúrára: Európa és területei felkészítése a válságokra és a katasztrófákra

24. megjegyzi, hogy a Covid19-válság óta mozgásba lendültek az európai polgári védelmi és közegészségügyi politikák. Számos kezdeményezés látott napvilágot, köztük a RescEU és az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság (HERA). Az ukrajnai háborúra adott európai válasz felszínre hozta a lakosság támogatásával kapcsolatos átfogó választ, amely a válságkezelés emberi és társadalmi dimenzióját helyezte előtérbe. A továbbra is nagyon időszerű, elengedhetetlen válságkezelés mellett az RB azt szeretné, hogy a jövőben a társadalmi felkészültségre, vagyis a kockázatmegelőzésre, a válsághelyzetekre való felkészülésre, valamint a közös kockázat- és válságkezelési kultúra Európában való elterjesztésére helyeződjön a hangsúly;

25. hangsúlyozza a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ mint a válságokra, különösen az ukrajnai háborúra vagy a törökországi földrengésre adandó európai válaszok koordinációs központjának fontos szerepét. Az említett válságok kezelése rávilágított a válságkezelés emberi és szociális dimenziójára. Ezért a továbbra is nagyon időszerű, elengedhetetlen válságkezelés mellett a Régiók Európai Bizottsága azt szeretné, hogy a jövőben a társadalmi felkészültségre, vagyis a kockázatmegelőzésre, a válsághelyzetekre való felkészülésre, valamint a közös kockázat- és válságkezelési kultúra Európában való elterjesztésére helyeződjön a hangsúly;

Az Európai Unió katasztrófavédelmi rezilienciacéljai

26. üdvözli, hogy az Európai Bizottság ajánlást és közleményt tett közzé az Európai Unió katasztrófavédelmi rezilienciacéljairól, osztja ezek általános elveit, amelyek a korábbi véleményekben megfogalmazott javaslatok közül jónéhánynak megfelelnek; üdvözli, hogy jobban figyelembe veszik a helyi és regionális viszonyokat, valamint hangsúlyozza a dokumentumokban foglalt kiemelt kezdeményezések jelentőségét. Meggyőződése, hogy ez a keret – bár nem kötelező erejű – lehetővé fogja tenni a különböző tagállamokban alkalmazott gyakorlatok konvergenciájának megerősítését és ezáltal a válsághelyzetekre való felkészültség színvonalának emelését. Szeretné, ha közelről részt vehetne a 2024-ben tartandó polgári védelmi fórumon, amely lehetőséget jelent e célkitűzések első felülvizsgálatára és kiigazítására;

27. arra ösztönzi a régiókat, hogy ragadják meg a kezdeményezésekben való részvétel és a projektek finanszírozása tekintetében megnyitott új lehetőségeket, különösen a 2. cél (Felkészülés) és a „PreparEU” kiemelt kezdeményezés keretében. Hozzá kíván járulni ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat jobban bevonják az uniós polgári védelmi tudáshálózatba;

28. sajnálja azonban, hogy ezek a kiadványok kizárólag az uniós polgári védelmi mechanizmus keretére koncentrálnak, és nem adnak holisztikusabb képet Európa, valamint annak városai és régiói válságokkal szembeni sebezhetőségéről és ellenálló képességéről;

29. üdvözli a veszélyhelyzeti műveleti központok rezilienciáját vizsgáló stressztesztek bevezetését, de azt szeretné, hogy ezt az eljárást a nemzeti, regionális és helyi riasztási és válságkezelési eszközökre is kiterjesszék, továbbá javasolja, hogy a stressztesztek során jobban vegyék figyelembe a sebezhetőség valamennyi tényezőjét, különösen a társadalmi és a területi tényezőket;

30. ösztönzi a régiókat és a helyi önkormányzatokat a helyi/regionális kockázati környezethez illeszkedő forgatókönyvek stressztesztjének elvégzésére. Ösztönözni lehetne továbbá helyi/regionális kockázati atlaszok kidolgozását, lakossági kockázattudatossági és -felkészülési intézkedéseket, valamint a katasztrófavédelmi rezilienciacélokról szóló közleményben javasolt, a válsághelyzetekre való felkészülés uniós hónapjával kapcsolatos tevékenységeket is;

Közös kockázat- és válságkezelési kultúra kialakítása a helyi, nemzeti és európai döntéshozók közösségén belül

31. megjegyzi, hogy a megkérdezett szereplők többsége a kockázatokra és válságokra vonatkozó európai stratégiai keret kidolgozását szeretné a jelenleg hiányzó rendszerszintű és összehangolt megközelítés kialakításának lehetővé tételében, továbbá hogy a szereplők közül sokan tettek említést egy olyan Kockázatokkal és Válságokkal Foglalkozó Főigazgatóság létrehozásának lehetőségéről, amelynek feladatköre a társadalmak felkészítésére, illetve a sebezhetőségeinkből eredő kockázatok és válságok megelőzésére és kezelésére egyaránt kiterjed;

32. megerősíti, hogy a kockázatokkal és válságokkal kapcsolatos legnagyobb kihívást a döntéshozók gondolkodásmódjának és a politikai döntéshozatali folyamatoknak a megváltoztatása jelenti. A döntéshozók túlnyomó többsége nem rendelkezik képzettséggel a válságok előrejelzése és a válságkezelés, valamint a rezilienciával kapcsolatos kihívások kezelése terén. Megsokszorozódtak az egy adott, pontosan meghatározott kockázat kezelésére összpontosító intézkedések, ami a közpolitikai szétaprózódásához vezetett a rezilienciára, a társadalmi és területi sebezhetőségek elemzésére, valamint az ismeretlen kockázatok kezelésére való felkészülésre összpontosító, átfogó szemlélet rovására. A társadalmi felkészültség elvén alapuló új közös kockázat- és válságkezelési kultúrát kell elterjeszteni;

33. ezért javasolja egy Európai Kockázat- és Válságkezelési Iskola létrehozását, amely képzési lehetőségeket biztosítana a politikai döntéshozók és az operatív vezetők számára, szakmai kereteket és olyan akkreditációs rendszert dolgozna ki, amely lehetővé teszi, hogy koherens szakmai közösségek jöjjenek létre és elősegíti a mobilitást és a kölcsönös elismerést, támogatja a továbbképzést, hálózatokat és programokat alakít ki az ismeretek és tapasztalatok cseréjére, műhelytalálkozókat szervez a visszajelzések megvitatása, valamint innovatív operatív stratégiák és válaszok kialakítása érdekében;

34. hangsúlyozza, hogy a globális válságok Európán kívül is kezdődhetnek, hatásaik azonban bármely tagállamot érinthetik, például menekültválság vagy a kritikus termékekhez való hozzáférési zavarok formájában. Törekedni kell arra, hogy jobban előre tudjuk jelezni a globális válságokat, és hogy közös fellépés révén meg tudjuk előzni azokat, az Európai Unión kívül is;

35. úgy véli, hogy az EU-nak érdeke ott fellépni, ahol az új kockázatok felbukkannak, csökkentve ezzel az Unió kockázatoknak való kitettségét. A megfelelő uniós szervezeteknek rendelkezniük kell az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy számos olyan szervezettel működhessenek együtt, amelyek az RB már partnere (többek között nemzetközi szinten az ENSZ Katasztrófa-kockázat-csökkentési Hivatalával [UNDRR], annak Európával és Közép-Ázsiával foglalkozó platformjával és a városok rezilienciájának tételével foglalkozó, 2030-ig tartó időszakra szóló kezdeményezéssel), és az érintett országokkal együttműködve jelentős összegű támogatások bevetésével már a kockázatok azonosításakor részt vehessenek fellépésekben az EU határain kívül is. Az együttműködésnek a felkészülési szakaszra, valamint a megelőzési, a sebezhetőségek

csökkentését célzó és a társadalmakat a válságokra felkészítő fellépésekre is ki kell terjednie. Ennek érdekében a már meglévő struktúráknak és az érdekelt felek fórumainak, például az uniós polgári védelmi tudáshálózatnak meg kellene erősítenie a partnerségeket a civil társadalmi szereplőkkel és a helyi szintű nem kormányzati szervezetekkel;

Reziliens és felkészült társadalmak a kockázatok és válságok jobb kezelése érdekében

36. úgy véli, hogy a reziliencia egyik alapkövét a polgárok arra való mozgósításának képessége jelenti, hogy a mentőszolgálatok megérkezéséig megbirkózzanak valamely válság első óráival. Ez az egyes polgárok előzetes képzését, az egyes háztartások felkészítését és a helyi szintű szolidaritási gyakorlatokat egyaránt magában foglalja. Az Európai Uniónak ezért az egyes országok és régiók sajátosságaihoz helyi szinten hozzáigazított „72 órás válságkezelési stratégiát” kell kialakítania, különösen az olyan országok tapasztalataira építve, mint Japán vagy az Egyesült Államok;

37. két szilárd meggyőződést kíván megerősíteni: a szemléletváltás legjobb módja a gyermekek és a fiatalok képzése; a társadalmi reziliencia legjobb mozgatórugója a nagyarányú polgári szerepvállalás, a szervezetek tevékenységeiben való nagyarányú részvétel és a nagyarányú önkéntesség. Ezt szem előtt tartva az RB azt javasolja, hogy az Európai Unió katasztrófavédelmi rezilienciacéljait egészítsék ki három új kiemelt kezdeményezéssel:

- a már több országban is kipróbált „kockázati műhelyek” (risk factories)⁽³⁾ helyi és regionális keretfeltételekhez és követelményekhez igazított általánosság tétele annak érdekében, hogy a kockázatokra való felkészülés és azok kezelése céljából minden 6–10 éves gyermek képzést kapjon az átgondolandó helyes kérdésekről és a helyes teendőkről,
- az első reakciókkal és az elsősegélynyújtással kapcsolatos európai képzési keret létrehozása, amely lehetővé teszi, hogy minden országban olyan átadható és hasznosítható képzések álljanak rendelkezésre, amelyeket minden fiatalnak ajánlott 20 éves kora előtt elvégezni,
- uniós kampány elindítása a mind az önkéntes szervezetekben, mind a nem kormányzati szervezetekben való önkéntes polgári szerepvállalás előmozdítására;

38. kéri továbbá, hogy hagyjanak fel a kockázatok valószínűsítésén alapuló megközelítésekkel, amelyek következtében rendszeresen alábecsülik a nagyon jelentős kockázatokat, ahogy az a járványok esetében is történt. Ezenkívül szorgalmazza, hogy az ismert és valószínűsíthető környezeti és ipari kockázatok kezelése során ne szorítkozzanak mindössze cselekvési tervekre, hanem kivétel nélkül minden városban, megyében és régióban vezessenek be rezilienciaépítési stratégiát és helyi mozgósítási platformot a helyi rezilienciaépítési csoportok megszervezésére és a társadalmak válságokra való felkészítésére, különös figyelmet fordítva a legkiszolgáltatottabb lakosságcsoportok támogatására. Ezeknek a helyi rezilienciaplatformoknak a polgárok szerepvállalására kell támaszkodniuk, ösztönözniük kell az interdiszciplinaritást, támogatniuk kell az adatcserét és az interoperabilitást, elő kell mozdítaniuk az együttműködést, többek között annak határokon átnyúló módját, zökkenőmentesebbé kell tenniük a válságreakálási láncot és meg kell erősíteniük a válságokkal szembeni ellenálló képességet;

39. határozott lépéseket kér a digitális szegénység kezelése érdekében; ez a jelenség ugyanis válság idején további kockázatot jelent amiatt, hogy a lakosság jelentős része nem fér hozzá az alapvető információkhoz és szolgáltatásokhoz. Hangsúlyozza, hogy a városokban és a régiókban ki kell alakítani olyan fizikai hozzáférési pontok hálózatát, amelyek a lakossághoz a lehető legközelebb biztosítják az információhoz, a segélyezéshez és az emberi támogatáshoz való hozzáférést, és válság esetén lépnek működésbe;

A rescEU és a veszélyhelyzet-reagálási koordinációs rendszerek

40. támogat minden olyan európai pénzügyi beruházást, amelynek célja a rescEU megerősítése egyrészt az EU gyors, átfogó és autonóm reagálási képességének növelése, de ugyanakkor a rescEU kockázat- és katasztrófakezelésben betöltött szerepének fokozása érdekében is;

41. üdvözli az ERCC 2.0 kezdeményezést, amelynek célja az ágazatközi események uniós szintű előrejelzésére, megtervezésére és előkészítésére irányuló kapacitás megerősítése, valamint a korai előrejelző rendszerek további fejlesztése és az azokba való beruházás folytatása annak biztosítása érdekében, hogy a korai tájékoztatás és figyelemfelkeltés cselekvést eredményezzen. A Régiók Európai Bizottsága elismeri az Európai Bizottság által ezen a területen végzett munkát, amely összhangban van az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló jogszabály szerint a korai előrejelző rendszerek kapcsán rá bízott feladatokkal, amelyek célja a határokon átnyúló felderítési, információs és riasztási rendszerek, például az EFAS (európai árvíz-előrejelző rendszer), az EFFIS (európai erdőtüz-információs rendszer) és az EDO (európai aszálymegfigyelő központ) fejlesztése;

⁽³⁾ Skóciában: <http://www.safercommunitiesscotland.org/wp-content/uploads/the-risk-factory.pdf>; Hollandiában: <https://www.riskfactorymwb.nl/over-ons/>

A HERA és az európai egészségügyi unió

42. támogatja az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóságot (HERA) és az elmúlt évben, különösen az egészségügyi kockázatok azonosítása, a kezelési forgatókönyvek és az egészségügyi ellenintézkedések meghatározása, az értékláncok megerősítése, valamint az Európában szükséges áruk és szolgáltatások előállítására való képesség megerősítése érdekében hozott intézkedéseket. Emlékeztet arra, hogy a HERA-nak több éven át megújított és folyamatos politikai és pénzügyi támogatásra van szüksége ahhoz, hogy hatékonyan elláthassa feladatait;

43. elismeri, hogy a HERA tevékenységét nehéz egyetlen év elteltével értékelni, de megismétli azt a kérését, hogy a HERA szerveibe, különösen annak tanácsadói fórumába vonják be nagyobb mértékben az Európai Parlamentet, valamint a városokat és a régiókat, továbbá a társadalmi szereplőket;

44. üdvözli az új, az „Egy az egészség” koncepcióhoz hasonló megközelítések alkalmazását, amelyek hozzájárulnak az emberi, az állat- és a környezeti egészség elkülönítésének megszüntetéséhez és ahhoz, hogy az egészségügyi politikákat a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos koherens megközelítés részévé tegyék;

45. ismét határozottan figyelmezteti az Európai Bizottságot és a Tanácsot arra, hogy az egészségügyi válságok kezeléséhez szükséges termékek és gyógyszerek európai gyártásának megerősítésére tett erőfeszítések elégtelenek, valamint felhívja a figyelmet a közbeszerzők által alkalmazott gyakorlatokra, akik sok országban az alacsony árakat részesítik előnyben az európai származással szemben, megfélelmezve ezzel a Covid-válság tanulságairól;

46. javasolja, hogy az egészségügyi rendszerek – köztük a közösségi betegellátás és a kórházak – rezilienciájának kérdéséről nyissanak vitát az európai egészségügyi unió keretében, megszólítva a tagállamokat és az illetékes helyi és regionális hatóságokat is. Ez többek között annak biztosítását jelenti, hogy a már meglévő vagy ideiglenes, elegendő mértékű befogadási kapacitásoknak köszönhetően az ellátás folyamatossága válság idején is biztosítható legyen; Az RB ezért kéri, hogy indítsanak vizsgálatokat annak felmérésére, hogy milyen következményekkel jártak a Covid-válsággal összefüggésben elhalasztott vagy megszakított ellátások, különösen a rákos megbetegedések, a krónikus betegségek és a mentális egészség tekintetében;

47. kéri, hogy mélyítsék el az egészségügyi adatok olyan felhasználásáról szóló vitát, amelynek köszönhetően azonosítani lehet a válságoknak leginkább kitett népességcsoportokat, és ezáltal könnyebb biztosítani szociális támogatásukat és orvosi ellátásuk folytonosságát. Amellett, hogy tisztában van az etikai és működési kihívásokkal, az RB ösztönzi egy „európai egészségügyi adattér” létrehozását, amely lehetővé teszi az adatok gyűjtését, minőségének javítását és az adatoknak a helyi közszolgáltatók rendelkezésére bocsátását; figyelmeztet annak kockázatára, hogy kirekesztettségük vagy a digitális szakadék miatt a lakosság egyes rétegei teljes egészében kimaradnak az egészségügyi adatokból;

A sebezhetőség, a válsághelyzetekre való felkészülés és a válságkezelés horizontális megközelítése

48. javasolja, hogy a kohéziós politikán kívüli különböző uniós szakpolitikák (például a közös agrárpolitika, a kutatás- és innovációs politika vagy az európai egészségügyi unió) fejlesztési irányainak meghatározásakor vegyék figyelembe a sebezhetőségi mutatót és eredménytáblát. Ennek megvalósításához különösen hasznos lehet egy, az Európai Bizottságon belül felállított, főigazgatóságok közötti munkacsoport;

49. támogatja a beépített reziliencia (resilience by design) megközelítését, amely lehetővé teszi a reziliencia és a sebezhetőség hatásainak integrálását a közpolitikák, szabályozások és cselekvési tervek, a nagy beruházási programok, a nagy infrastruktúrák stb. kidolgozásának korai szakaszától kezdve;

50. úgy véli, hogy a közbeszerzésnek jelentős szerepe van az innovációk ösztönzésében, a szolidaritás új helyi formáival való kísérletezésben, valamint a helyi infrastruktúra és létesítmények ellenálló képességének megerősítésében;

51. ösztönzi, hogy a Horizont Európa programon belül hozzanak létre egy katasztrófavédelmi rezilienciával foglalkozó „missziót” (irányítás, felkészülés, közös kultúra, sebezhetőségek). Ez kiegészítené „a társadalmat szolgáló polgári biztonság” klasztert, amely továbbra is a módszerek és technológiák fejlesztésére összpontosítana abból a célból, hogy a városok és régiók realitásaiban gyökerező, élő innovációs és mobilizációs laboratóriummá váljon.

Kelt Brüsszelben, 2023. május 24-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Vasco ALVES CORDEIRO

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata: a regionális és helyi nézőpont

(2023/C 257/03)

Előadó: Thomas HABERMANN (DE/EPP), Rhön-Grabfeld járás vezetője

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

1. megjegyzi, hogy Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborúja és az ukrán területeknek a nemzetközi jogot sértő folyamatos megszállása nemcsak hatalmas pusztítást és szenvedést okoz helyi szinten, hanem jelentős hatással is van az Európai Unióra, annak tagállamaira és a helyi és regionális önkormányzatokra a vidéki és városi területeken egyaránt;
2. megjegyzi továbbá, hogy az Európai Unió még nem lábalt ki teljes mértékben a Covid19-világjárványból, amely már eleve pénzügyi terhet jelentett, különösen a helyi és regionális önkormányzatok számára;
3. megjegyzi, hogy a jelenlegi többéves pénzügyi keretet még az ukrainai háború kezdete, a koronavírus-világjárvány, a magas energiaköltségek és a magas infláció előtt alkották meg. Két évvel az elfogadása után egyértelmű, hogy a jelenlegi keret nem biztosít megfelelő választ az aktuális válságokra;
4. ezzel összefüggésben üdvözlí, hogy a többéves pénzügyi keretet kísérő intézményközi megállapodás kötelezi az Európai Bizottságot a többéves pénzügyi keret félidős értékelésére, és sürgeti a többéves pénzügyi keret hatályának és költségvetési felső határainak átfogó vizsgálatát, beleértve annak működését és a rugalmassági intézkedéseket is;
5. hangsúlyozza a többéves pénzügyi keret és az összes kapcsolódó uniós politika alapját képező horizontális elvek fontosságát, különös tekintettel az Unió éghajlat-politikai és biodiverzitási céljainak megvalósítására és a nemek közötti egyenlőség előmozdítására; kitart amellett, hogy a felülvizsgálatnak továbbra is ezeket az elveket kell a többéves pénzügyi keret középpontjába állítania, és teljesítenie kell az Unió azon kötelezettségvállalását, hogy mindenki számára méltányos, reziliens, fenntartható és társadalmilag igazságos helyreállítást biztosít, beleértve az Unió 2030-ra vonatkozó felülvizsgált éghajlat-politikai, energia- és környezetvédelmi célkitűzéseinek végrehajtását, azzal a céllal, hogy az EU 2050-re klímamelegessé váljon;
6. hangsúlyozza, hogy a többéves pénzügyi keret kialakítása jelentős hatással van a helyi és regionális önkormányzatok fejlődésére, és hogy az európai források nagy részét közvetlenül a települések és régiók megerősítésére fordítják;
7. megismétli, hogy az uniós kohéziós politika fontos szerepet játszik a gazdasági, területi és társadalmi kohézió megvalósításában valamennyi régióban. Az európai támogatás e központi pillére nélkül veszélybe kerülne az európai egységes piac sikere; vállalja, hogy a kohéziós szövetség keretében törekszik arra, hogy a jövőbeli többéves pénzügyi keret erős, továbbfejlesztett kohéziós politikát biztosítson, amely továbbra is központi szerepet tölt be Európában;
8. megjegyzi, hogy az uniós kohéziós alapok alacsony felhasználási aránya egyes országokban elsősorban az operatív programok késői jóváhagyásának tudható be, de az okok között említhetjük egyrészt azt is, hogy számos különböző uniós támogatási program eltérő szabályokat és eltérő határidőket ír elő a párhuzamosan futó kötelezettségvállalásokra és kifizetésekre (pl. Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, REACT-EU, Igazságos Átmenet Alap, strukturális és beruházási alapok), másrészt pedig azt, hogy túlságosan rövid idő áll rendelkezésre az utólagosan engedélyezett válságkezelési intézkedések tervezésére és végrehajtására. Sürgeti a közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti különböző megosztott irányítású alapok szabályainak összehangolását, és hangsúlyozza, hogy az egyes programok jelenlegi alacsony felhasználási arányát nem szabad referenciaként arra használni, hogy az e célra elkülönített forrásokat csökkentsék;

A helyi és regionális szintű beruházásokat támogató többéves pénzügyi keret

9. hangsúlyozza, hogy a magas infláció, a menekültek elhelyezésével, ellátásával és integrációjával kapcsolatos költségek, valamint a jelentősen megnövekedett energiaköltségek szintén komoly kihívást jelentenek a helyi és regionális önkormányzatok számára. Sokszor még a gazdaságilag erősebb tagállamokban sem tudják a helyi és regionális önkormányzatok már önerőből megvalósítani a szükséges beruházásokat. Emellett a nyersanyagok szűkössége, a szakképzett munkaerő hiánya és az instabil ellátási láncok további kihívásokat jelentenek, amelyek veszélyeztetik Európa gazdasági stabilitását;

10. felhívja a figyelmet arra, hogy az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) eszközeinek több mint a fele a Next Generation EU (NGEU) eszközökből származik, és csak rövidített – 2023-ig tartó – futamidővel rendelkezik. Aggodalommal állapítja meg, hogy emiatt a teljesen új IÁA-nál az első években hatalmas a beruházási nyomás, ami a kohéziós politika már jól kiépült alapjaira nem jellemző. Kéri az NGEU-ból származó IÁA-eszközök beruházási határidejének meghosszabbítását (például az eszközlekötési határidők kitolása révén), hogy ne kerüljön veszélybe a pénzeszköz-kiáramlás, és biztosítható legyen, hogy az IÁA-eszközöket teljes egészében olyan, hatékony és fenntartható projektekhez használják fel, amelyek az európai zöld megállapodás céljait követik;

11. rámutat továbbá arra, hogy ezen túlmenően a közös európai célok elérése érdekében előírt feladatok nagy részének megvalósítása jelentős helyi és regionális szintű beruházást igényel, ami közvetlenül érinti a szubnacionális költségvetéseket. Ez vonatkozik többek között az EU digitális céljaira és az európai zöld megállapodásra vagy az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagra, amelynek keretében a szükséges beruházások több mint felét helyi és regionális szinten kell végrehajtani;

12. szorgalmazza a káros támogatások régóta esedékes fokozatos megszüntetését, valamint a 2027 utáni többéves pénzügyi keretben az összes uniós alap és program közötti összhangot; hangsúlyozza, hogy a következő többéves pénzügyi keretben nem szabad támogatni azokat a projekteket és programokat, amelyek nem összeegyeztethetők a globális felmelegedés 1,5 °C alatt tartásával, illetve a biológiai sokféleség csökkenésének megállítására és visszafordítására irányuló célkitűzéssel;

13. figyelmeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a számos helyen tapasztalható rossz költségvetési helyzet miatt nem tudnak megbirkózni a meglévő beruházási kötelezettségekkel, és attól tart, hogy az állami beruházások általános csökkenése súlyosan veszélyezteti a páneurópai célkitűzések (például az európai zöld megállapodás) elérését, illetve aláássa a polgárok jólétét és az uniós régiók általános gazdasági potenciálját;

14. ezért úgy véli, hogy ennek fényében nem célravezető, ha pusztán a többéves pénzügyi keretet erősítik meg a helyi és regionális önkormányzatok beruházási kapacitásának egyidejű megerősítése nélkül. Ennek kapcsán azt is fontosnak tartja, hogy előmozdítsák a területfejlesztési stratégiákat (CLLD/ITI), szükség esetén azok kötelező alkalmazása révén, így vonva be a polgárokhoz legközelebb álló igazgatási szinteket a kidolgozásba, a konzultációkba, a végrehajtásba és az alapok kezelésébe;

15. megjegyzi, hogy bár az európai alapok jelentős mértékben hozzájárulhatnak a szubnacionális hatóságok támogatásához, nem mindig lesznek elégségesek ahhoz, hogy lehetővé tegyék az európai célok megvalósításához szükséges helyi és regionális szintű beruházásokat;

16. ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a legtöbb tagállamban nincsenek olyan mechanizmusok, amelyek lehetővé tennék, hogy az európai célok végrehajtási költségeit a magasabb kormányzati szintek automatikusan és teljes mértékben kompenzálják a helyi és regionális önkormányzatok számára;

17. úgy véli, hogy egy erős, versenyképes és fenntartható Európai Unió csak akkor valósítható meg, ha valamennyi kormányzati szint költségvetése elegendő, összekapcsolt és egymást kiegészítő forrásokkal rendelkezik; ezért a többéves pénzügyi keret valódi felülvizsgálatát sürgeti, amely figyelembe veszi az új kihívásokat, és további forrásokat biztosít e kihívások kezelésére;

18. úgy véli, hogy az új uniós jogalkotási javaslatok esetében az Európai Bizottságnak meg kell becsülnie, hogy milyen magasak a végrehajtás költségei az illetékes szinten, rendelkezésre állnak-e nemzeti szinten kompenzációs mechanizmusok, és a többéves pénzügyi keret forrásai milyen mértékben járulnak majd hozzá a költségek kiegyenlítéséhez. Arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy beruházási hiány esetén gondoskodjanak arról, hogy elegendő forrás álljon rendelkezésre a kiadások kompenzálására az átfogó és koherens fejlődés biztosítása érdekében;

19. kéri az Európai Bizottságot, hogy e szempontok értékelése érdekében a célok megfogalmazása előtt a tagállamok és a regionális központok bevonásával végezzen átfogó területi hatásvizsgálatot;

20. hangsúlyozza, hogy a 8. kohéziós jelentés a területi hatásvizsgálatok és a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatának megerősítését sürgeti annak érdekében, hogy jobban figyelembe vegyék a különböző uniós területek szükségleteit és sajátosságait; utal ezzel összefüggésben az RB „*Ne árts a kohézióknak! Egy horizontális elv, amely hozzájárul a kohézióhoz mint az EU általános célkitűzéséhez és értékéhez*” című véleményére⁽¹⁾; kéri a költségvetési hatóságot, hogy használja fel a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatát e területi hatásvizsgálatok finanszírozására szolgáló pénzügyi eszközök rendelkezésre bocsátására.

Az Európai Uniót megerősítő és válságállóbbá tevő többéves pénzügyi keret

21. megjegyzi, hogy az elmúlt években a költségvetéssel és az új intézkedések finanszírozásával kapcsolatos hosszadalmas mérlegelések, valamint az elégtelen költségvetési rugalmassági eszközök miatt az Európai Unió csak korlátozottan tudott reagálni a válsághelyzetekre; hangsúlyozza azon meggyőződését, hogy azért született megállapodás a többéves pénzügyi keret féldős felülvizsgálatáról, hogy meg lehessen felelni ezeknek az előre nem látható új kihívásoknak;

22. úgy véli, hogy a többéves pénzügyi keret elavult, és felülvizsgálatra szorul;

23. rámutat, hogy a többéves pénzügyi keret és a saját források összekapcsolódnak egymással; sürgeti a Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy tartsák tiszteletben az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervet, a 2020 decemberében aláírt, jogilag kötelező erejű intézményközi megállapodásban (IIA) foglaltaknak megfelelően. Erre azért van szükség, hogy legalább az Európai Unió Helyreállítási Eszközhöz kapcsolódó adósságokat vissza lehessen fizetni.

24. üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2023-ban további valódi saját forrásokra vonatkozó javaslatokat fog előterjeszteni. Hangsúlyozza, hogy ezeknek az új bevételeknek nem címzett bevételként kell bekerülniük az uniós költségvetésbe, és nemcsak a NextGenerationEU adósságának refinanszírozását kell szolgálniuk, hanem – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174. cikke értelmében – hosszú távon meg kell erősíteniük az EU, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok válsághelyzetekre való reagálási képességét. Ezen túlmenően – az elsődleges jog rendelkezéseinek keretében és maradéktalanul figyelembe véve a tagállami kompetenciákat – segíteniük kell abban, hogy kezelhetők legyenek a sürgető politikai problémák egy olyan gazdasági környezetben, amelyet az infláció és a magas energiaárak jellemeznek, és csökkenjen az EU GNI-forrásoktól való függősége. A saját források rendszerének reformja során területi hatásvizsgálatok keretében meg kell vizsgálni a településekre és régiókra gyakorolt hatásokat, teljeskörűen figyelembe kell venni az EU-Szerződés vonatkozó rendelkezéseit, és tovább kell korlátozni a függőséget az eddigi, GNI-alapú saját forrásoktól;

25. rámutat arra, hogy az új saját források bevonása előtt meg kell vizsgálni azok hatását az EU helyi és regionális önkormányzataira, vállalkozásaira és háztartásaira. Különösen a nemzeti, regionális és helyi szinten meglévő adózási rendszereket kell figyelembe venni az európai és nemzeti, regionális vagy helyi szintek közötti verseny vagy akár a kettős adóztatás elkerülése érdekében. Ebben az összefüggésben utalunk az „*Az uniós költségvetés saját forrásainak következő generációja*” című RB-véleményre⁽²⁾ is;

26. megismétli „*A kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) és az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM) működőképessé tétele az uniós városok és régiók számára*” című véleményében⁽³⁾ megfogalmazott felhívását, hogy az új bevételek egy részét közvetlenül a hozzájuk kapcsolódó európai előírások végrehajtásáért felelős szinthez rendeljék hozzá;

27. úgy véli, hogy a többéves pénzügyi keretnek hozzá kell járulnia a decentralizációhoz azáltal, hogy megerősíti a helyi és regionális önkormányzatok rezilienciáját és beruházási kapacitását helyi szinten. A kapacitások európai szintű összevonása nem ronthatja a válságokkal szembeni rezilienciát és a szubnacionális hatóságok reagálási képességét;

28. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy elemezze a kohéziós alapok (különösen az esb-alapokra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról szóló rendelet és az EMVA) tárgyalásában, elosztásában, programozásában és végrehajtásában való részvétel lehetséges modelljeit annak érdekében, hogy optimalizálni lehessen a helyi és regionális önkormányzatok részvételét az európai alapok 2028–2034 közötti kezelésének minden lépésében. A szóban forgó elemzés elvégzéséhez fel kell használni a többéves pénzügyi keret első feléből levont tanulságokat;

29. javasolja, hogy a többéves pénzügyi keretben hozzanak létre egy központi és átfogó válságreakálási tartalékot, amelyet – ha a költségvetési időszak végéig nem használnak fel – a már programozott intézkedések végrehajtásához rendelkezésre álló idő meghosszabbításával a vonatkozó alapok keretében a válság megelőzés helyi és regionális szintű megerősítésére kell fordítani;

(1) COTER-VII/026 (lásd e Hivatalos Lap 16. oldalát).

(2) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az uniós költségvetés saját forrásainak következő generációja (HL C 79., 2023.3.2., 99. o.).

(3) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) és az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM) működőképessé tétele az uniós városok és régiók számára (HL C 301., 2022.8.5., 116. o.).

30. megismétli, hogy Ukrajna újjáépítése Európa számára egyrészt szükségszerűség, másrészt erkölcsi kötelesség, és hogy ehhez szükség lesz egyfelől a tagállamok közvetlen támogatási intézkedéseinek egész Európára kiterjedő koordinációjára, másfelől az EU jelenlegi többéves pénzügyi keretén (MFF) túlmutató, további forrásokra⁽⁴⁾, ez utóbbi többek között az Ukrajna számára létrehozott és az Európai Bizottság által támogatott többoldalú adományozói koordinációs platform mechanizmusának továbbfejlesztésével biztosítható. Az újjáépítési stratégiának minél nagyobb mértékben az EU kohéziós politikájának módszertanára kell épülnie annak érdekében, hogy Ukrajnát is minél jobban fel lehessen készíteni az uniós csatlakozásra és az uniós vívmányokhoz való közelítésre;

Az európai szakpolitikák megvalósítását testreszabott módon finanszírozó többéves pénzügyi keret

31. megjegyzi, hogy a múltban az Európai Bizottság rendszeresen javasolt új intézkedéseket, és a finanszírozás tekintetében általánosságban a regionális politikára vagy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre hivatkozott, anélkül, hogy ellenőrizte volna, hogy a programok vagy tervek alapján rendelkezésre álló források ténylegesen rendelkezésre állnak-e az intézkedések helyi szintű finanszírozására;

32. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az Európai Unió új feladataihoz új forrásokra is szükség van, és üdvözli az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság között az új saját forrásokról született intézményközi megállapodás elfogadását, beleértve az új saját források bevezetésére vonatkozó ütemtervet is. Emellett felkéri az Európai Bizottságot, hogy új európai intézkedések vonatkozásában vizsgálja meg, hogy a többéves pénzügyi keretben rendelkezésre állnak-e erre a célra források, és ezek a források minden tagállamban felhasználhatók-e a célok végrehajtására. A regionális politikai források tekintetében alaposan meg kell vizsgálni, hogy a rendelkezésre álló forrásokat máshol már lekötötték-e, vagy azok felhasználása szükségessé teszi-e az operatív programok kiigazítását;

33. kéri, hogy a többéves pénzügyi keretet hangolják össze az uniós szakpolitikákkal, és biztosítsák az ezek végrehajtásához szükséges pénzügyi eszközöket. Hangsúlyozza, hogy a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatát fel kell használni a jelenlegi többéves költségvetés hiányosságainak kiigazítására;

34. kiemeli, hogy az Európai Bizottságnak biztosítania kell, hogy az Unió pénzügyi szempontból megfeleljen az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásainak, és hogy ezekkel összhangban finanszírozást nyújtson a nemzetközi klímafinanszírozáshoz és különösen a COP27 során elfogadott veszteség- és károlyhítési alaphoz, valamint a Szomszédosági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) – Globális Európa vonatkozó programjaihoz;

35. rámutat arra, hogy közel 30 évvel ezelőtti megalkotása óta az RB alulfinanszírozott az elsődleges jog alapján hasonló feladatokkal rendelkező uniós intézményekhez képest⁽⁵⁾; ugyanakkor hatékonyan előmozdította a minőségi jogalkotási és a területi hatásvizsgálati intézkedéseket, valamint a választott helyi és regionális képviselőkön keresztül megerősítette az európai demokráciát;

36. emlékeztet arra, hogy az RB intézményi költségvetése 2022-ben a 7. „Európai közigazgatás” uniós költségvetési sor kevesebb mint 1 %-át tette ki⁽⁶⁾, és hogy az RB-be történő beruházás az uniós szakpolitikai prioritások megvalósítását jelenti, szem előtt tartva, hogy az uniós célok 70 %-át helyi és regionális szinten hajtják végre, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok átlagosan a közberuházások feléért, a közkiadások egyharmadéért és az adóbevételek egynegyedéért felelősek;

37. ezért hangsúlyozza, hogy az adófizetők pénzét a többéves pénzügyi keret közigazgatási fejezetén (7. költségvetési fejezet) keresztül nagyobb mértékben kellene arra használni, hogy helyreállítsák a bizalmat, és elmélyítsék a polgárokkal folytatott párbeszédet, különösen az EU demokratikusan megválasztott tagokból álló két közgyűlése, nevezetesen az Európai Parlament és a Régiók Európai Bizottsága révén, figyelembe véve a polgárok regionális és helyi döntéshozókba vetett nagyfokú bizalmát és az Európa jövőjéről szóló konferencia javaslatait⁽⁷⁾;

⁽⁴⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az uniós városok és régiók szerepe Ukrajna újjáépítésében (HL C 498., 2022.12.30., 12. o.), 3. pont.

⁽⁵⁾ Az európai demokrácia megerősítése: egymillió helyi és regionális politikus potenciáljának felszabadítása, Régiók Európai Bizottsága, 6. oldal.

⁽⁶⁾ Az RB 154. plenáris ülése, 2023.3.15., 1. melléklet – Az RB 2024. évi részletes költségvetés-tervezete, COR-2023-00005-01-00-NB-REF, 9. o. Az Európa jövőjéről szóló konferencia.

⁽⁷⁾ Jelentés a végső eredményekről, 2022. május, beleértve a képvisleti demokrácia megerősítését „nemcsak az európai választások idején, hanem a nemzeti, regionális és helyi választások előtt is” (a CoFE 38.4. javaslata), az egészségügyi uniós kérdéseiben való részvételt (a CoFE 10.2. javaslata) és helyi ifjúsági tanácsok létrehozását (a CoFE 38.8. javaslata).

38. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság 2024. évi költségvetésre vonatkozó, egységes szerkezetbe foglalt javaslata a többéves pénzügyi keret 7. fejezetének keretében („Európai közigazgatás”) nem foglalja magában az RB 2024. évi költségvetési tervezetét, amelyet 2023. március 15-én nagy többséggel elfogadtak („A regionális és helyi önkormányzatokban rejlő lehetőségek kiaknázása az EU megerősítése érdekében” vagy „Hamupipőke” projekt), különös tekintettel a közelgő 2024-es európai választásokból adódó különleges helyzetre, az Európa jövőjéről szóló konferencia eredményeitől várható előnyökre és a számos válságból levont tanulságokra, amelyek kezelésében a helyi és regionális önkormányzatok egyre inkább vezető szerepet töltenek be;

A gazdasági, társadalmi és területi kohéziót előmozdító többéves pénzügyi keret

39. kéri, hogy az átfogó többéves pénzügyi keretet hangolja össze az EUMSZ 174. cikkének célkitűzéseivel, és az a források kiegyensúlyozott elosztása révén járuljon hozzá az általános gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz. Azt is biztosítani kell, hogy a kistélepülések egyenlő hozzáféréssel rendelkezzenek a finanszírozáshoz, különösen a pályázati eljárások egyszerűsítése és az Európai Unió által nyújtott célzott támogatás révén.

40. rámutat arra, hogy az európai kohéziós politika célkitűzései csak akkor érhetők el, ha rendelkezésre állnak a hosszú távú beruházásokhoz szükséges források. A kohéziós politika hasznos eszköznek bizonyult a közelmúltbeli válságokra való azonnali reagálásban, többek között a partnerség és a többszintű kormányzás elve által kínált agilitásnak és hatékonyságnak, valamint annak köszönhetően, hogy az uniós alapok helyi kezelői szakosodott ökoszisztéma keretében dolgoznak. Emlékeztet azonban arra, hogy szükség van bizonyos fokú rugalmasságra, a forrásokat nem szabad azonnali válságreagálásra fordítani, ahogyan az az elmúlt hónapokban és években történt. Válságbiztos, védett költségvetési jogcímmre van szükség, amely tervezhető és hosszú távú beruházásokat tesz lehetővé az irányító hatóságok és a támogatás kedvezményezettjei számára;

41. hangsúlyozza, hogy rendkívül fontos, hogy a kohéziós nemzeti keretösszegek a jogi követelményeknek megfelelően minél hamarabb valamennyi tagállam rendelkezésére álljanak, hogy ne akadályozzuk a végrehajtást és hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsunk valamennyi kedvezményezett számára;

42. kéri, hogy minden forrást továbbra is a partnerség elvének maradéktalan tiszteletben tartása mellett osszanak szét. Az alapok akkor a leghasznosabbak, ha az érintett partnereket bevonják a helyi kihívások azonosításába. A teljeskörű részvétel biztosítása, az irányító hatóságok jobbiztonságának növelése és az adminisztratív terhek csökkentése érdekében felkéri az Európai Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb vizsgálja felül „Az európai strukturális és beruházási alapok keretében megvalósított partnerségre vonatkozó európai magatartási kódexet”⁽⁸⁾;

43. úgy véli, hogy a strukturális alapok megosztott irányítási rendszere sikeresnek bizonyult, és azt a jövőben is fenn kell tartani. A létrehozandó új, valamint a már létező alapoknak is követniük kell ezt a rendszert, és lehetőség szerint decentralizált irányítás keretében kell elosztani őket;

44. ezzel összefüggésben bírálja, hogy a válság utáni helyreállításra szánt források (NextGenerationEU) formálisan nem képezik a költségvetés részét, és hogy ez a struktúra megnehezíti a források koherens felhasználását. Valamennyi jelenlegi és jövőbeli alapot teljes mértékben integrálni kell a költségvetésbe;

45. kéri az Európa helyi és regionális szintű – különböző válságok által tovább súlyosbított – egyenlőtlenségeinek leküzdésére irányuló erőfeszítések fokozását;

46. hangsúlyozza, hogy számos, erős ipari bázissal rendelkező régió mélyreható szerkezeti átalakuláson megy keresztül; ezzel összefüggésben kéri, hogy a jövőbeli beruházási és kohéziós politika járuljon hozzá az átalakuláshoz, és hogy az érintett régiók kapjanak célzott támogatást a zöld, társadalmi, demográfiai és digitális átállás megvalósítása során, tiszteletben tartva a „ne árts a kohézióknak” elvét, melynek értelmében „egyetlen intézkedés sem akadályozhatja a konvergencia folyamatát, és nem erősítheti a regionális egyenlőtlenségeket”;

47. E tekintetben az átmenetet támogató alap kidolgozása és végrehajtása során nemcsak azokat a területeket kell figyelembe venni, amelyek a legtöbb kihívással néznek szembe, hanem azokat is, amelyek valamilyen szinten már megkezdték az átmenetet. Továbbá ha a helyi és regionális önkormányzatokat nem vonják be megfelelően ebbe a folyamatba, fennáll a veszélye, hogy a források elosztása kiegyensúlyozatlan lesz, anélkül, hogy a NUTS 3 szintet előnyben részesítenék;

⁽⁸⁾ A Bizottság 240/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. január 7.) az európai strukturális és beruházási alapok keretében megvalósított partnerségre vonatkozó európai magatartási kódexről (HL L 74., 2014.3.14., 1. o.).

48. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy legkésőbb a következő, 2028-tól kezdődő többéves pénzügyi keret kidolgozásakor, de ideális esetben már a jelenlegi többéves pénzügyi keret félidejében felülvizsgálatakor bocsássa rendelkezésre a gépjárműipari régiók igazságos átmenetét szolgáló költségvetési forrásokat. Ennek során a régiók számára rugalmasságot kell biztosítani a finanszírozás felhasználásában, mivel a kihívások igen eltérőek;

A meglévő forrásokat a lehető leghatékonyabban felhasználó többéves pénzügyi keret

49. ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan lehetne a leghatékonyabban felhasználni a meglévő forrásokat. Európai szintű követelményeknek kell biztosítaniuk, hogy ne csak az Európai Unió költségvetését, hanem a helyi és regionális költségvetéseket is minél hatékonyabban lehessen hasznosítani, és a forrásfelhasználást ne nehezítse felesleges bürokrácia;

50. úgy véli, hogy az uniós előírásoknak és azok tagállamokban történő nemzeti végrehajtásának – a szubszidiaritás elve és a helyi autonómia teljeskörű figyelembevételével – lehetőség szerint széles mérlegelési jogkört kell biztosítani a helyi és regionális önkormányzatok számára a helyi alapú és gyakorlati megközelítések lehetővé tétele érdekében;

51. rámutat továbbá arra, hogy különösen az állami támogatásokra és a közbeszerzési jogra a túlzott szabályozás és a jogi kérdések összetettsége jellemző. A helyi és regionális önkormányzatok jelentős része már nincs abban a helyzetben, hogy maga végezze el a projektek teljeskörű jogi és szakmai értékelését, és kénytelen harmadik felektől jogi és szakmai tanácsot kérni. Az e célra elkülönített források nem használhatók fel beruházásokra; ez jelentősen korlátozza a helyi és regionális önkormányzatok beruházási képességét. Arra kéri a jogalkotó hatóságot, hogy biztosítson egyszerűsítési intézkedéseket, és hangsúlyozza, hogy el kell kerülni a túlszabályozást; ezenkívül finanszírozást szorgalmaz a regionális és helyi adminisztratív kapacitás javítására is;

52. ezzel összefüggésben megjegyzi továbbá, hogy a hosszadalmas közbeszerzési eljárások jelentősen megnehezítik a projektek projekt- vagy támogatási időszakon belüli végrehajtását;

53. kéri, hogy az EU és a helyi önkormányzatai versenyképességének megerősítése érdekében igazítsák ki az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokat, hogy valamennyi régió számára tisztességes versenyfeltételeket teremtsenek a jövőbeli technológiákba és azok előállításába történő beruházásokhoz;

54. úgy véli, hogy a strukturális alapokról szóló rendeletek területén meg kell vizsgálni a kérelmek és az adminisztráció egyszerűsítésének további lehetőségeit is. Javasolja, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok azonosítsák az adminisztratív terheket, a támogatások meghatározásakor figyelembe véve a régiók jellemzőit, különbségeit és célkitűzéseit. Javítani kell például a különböző alapok európai szintű koherenciáját, valamint a nemzeti és regionális finanszírozással való összekapcsolódásukat; Kiemeli továbbá a legkülső régiók, a vidéki területek és a hátrányos természeti adottságokkal és/vagy demográfiai kihívásokkal küzdő területek sajátosságait, és kéri, hogy mérlegeljék ezeket mentesítését bizonyos kötelezettségek alól, amelyeket a legtöbb esetben csak a több eszközzel, valamint nagyobb költségvetéssel és népszerűvel rendelkező kedvezményezettek tudnak hatékonyan teljesíteni. Emellett hosszú távon is gondoskodni kell az alapok rugalmas felhasználásáról, ahogyan azt a Covid19-világjárvány kezelése során is lehetővé tették. Ez egyfelől csökkentené az adminisztratív terheket, másfelől pedig előnyös lenne az egyszerűsítés szempontjából, különösen a kisebb települések és vállalkozások számára;

55. úgy véli, hogy az Egyesült Államok infláció csökkentéséről szóló jogszabályára válaszul az Európai Unió lehetséges „szuverenitási alapjának” az Európai Stratégiai Beruházási Alaphoz (ESBA) hasonlóan, garanciák formájában támogatnia kellene az európai vállalatokat a felszabadított költségvetési források hatásának növelése révén, de egy olyan, jobb földrajzi egyensúly mellett, amely méltányos és rugalmas módon veszi figyelembe a kevésbé fejlett területeket.

Kelt Brüsszelben, 2023. május 24-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Vasco ALVES CORDEIRO

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A tartós munkanélküliség felszámolása: helyi és regionális nézőpont

(2023/C 257/04)

Előadó: Yonnec POLET (BE/PES), Berchem-Sainte-Agathe első tanácsnoka**POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

Bevezető megjegyzések

1. emlékeztet arra, hogy az Unió Európa elkötelezett a „kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen, árstabilitáson és magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális piacgazdaságon” alapuló fenntartható európai fejlődés mellett ⁽¹⁾;
2. hangsúlyozza, hogy a tartós munkanélküliség, amely az Eurostat meghatározásában a munkanélküli és legalább egy éve aktívan munkát kereső személyek számát jelenti ⁽²⁾, továbbra is akadályozza ennek az uniós célnak az elérését. A tartós munkanélküliség ugyanis 2021-ben még az EU aktív népességének 2,8 %-át érintette, vagyis közel hatmillió embert ⁽³⁾;
3. kiemeli, hogy 2021-ben a tartós munkanélküliség a 15-29 évesek 3,5 %-át ⁽⁴⁾ érintette Európában, azaz több mint 2,5 millió fiatal;
4. hangsúlyozza, hogy az EU-ban a 15–64 évesek közel egynegyede nem aktív ⁽⁵⁾, ide tartoznak azok a munkanélküliek is, akik letettek az aktív keresésről, ezért kikerültek a munkanélküliségi statisztikákból;
5. emlékeztet arra, hogy a magas tartós munkanélküliség a munkaerőpiac működészavarának a jele: kiesik a munkanélküliek jelentette emberi tőke és készségek, kiesnek a társadalombiztosítási járulékok, kiesnek gazdasági tevékenységek;
6. emlékeztet a tartós munkanélküliség társadalmi hatására, és arra, hogy minél tovább tart, annál nehezebb visszatérni a munkaerőpiacra;
7. emlékeztet a tartós munkanélküliség magas társadalmi költségeire, és újból hangsúlyozza ⁽⁶⁾, hogy a társadalmi kohézió érdekében, és hogy a népesség egy része ne rekesztődjön ki, vissza kell szorítani a tartós munkanélküliséget;
8. emlékeztet arra, hogy a szociális jogok európai pillére szerint „mindenkinnek joga van ahhoz, hogy időben személyre szabott segítséget kapjon munkavállalási vagy önfoglalkoztatási kilátásainak javításához”, és hogy „a tartósan munka nélküli lévő személyeknek legkésőbb a munkanélküliség 18. hónapjában joguk van személyre szabott, részletes értékelésre” ⁽⁷⁾;

⁽¹⁾ Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikke.

⁽²⁾ A Tanács ajánlása (2016. február 15.) a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról (HL C 67., 2016.2.20., 1. o.).

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_ltu_a/default/table?lang=en

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/yth_empl_130/default/table?lang=en

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFSA_IPGA/default/table

⁽⁶⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye: A tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációja (HL C 120., 2016.4.5., 27. o.).

⁽⁷⁾ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_hu

9. emlékeztet arra, hogy a Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására világos foglalkoztatási és szegénységcsökkentési célokat tűz ki, amelyeket a Portói Nyilatkozat⁽⁸⁾ megerősít, hangsúlyozva, hogy vissza kell szorítani a különösen kiszolgáltatott társadalmi csoportok, főleg a tartósan munkanélküliek esetleges társadalmi kirekesztődését;
10. hangsúlyozza, hogy az álláskeresők munkalehetőségein javítani fog az, ha jobban felkészülhetnek a munkaerőpiac követelményeire, és üdvözli, hogy az Európai Bizottság erőfeszítéseket tesz a szakmai készségek folyamatos megszerzésének és megújításának javítására, valamint azt a javaslatát is, hogy 2023-at nyilvánítsák a készségek európai évének;
11. sajnálja azonban, hogy a Tanács 2016-os ajánlása⁽⁹⁾ óta nem volt semmilyen kezdeményezés a tartós munkanélküliség visszaszorítására, holott ezzel továbbra is minden tagállam küzd;
12. hangsúlyozza, hogy a munkaerőpiacról leginkább kiszorult, köztük a tartósan munkanélküli személyek számára továbbra is túl gyakran nehéz hozzájutni a képzéshez, így önerőből nem tudnak újból munkát vállalni;
13. ismételten megállapítja, hogy „ha a munkaerő-kereslet stagnál [egy szakmai ágazaton belül vagy helyi szinten], a munkanélküliek – még egy személyre szabott képzési terv segítségével is – nehezebben találnak állást”⁽¹⁰⁾;
14. hangsúlyozza, hogy mindenkinek, tehát a tartósan munkanélkülieknek is foglalkoztatási megoldást kell javasolni;

A „tartós munkanélküliségtől mentes területek”: helyi innováció a munkába való visszatérésért

15. megállapítja, hogy a munkanélküliség többbe kerül, mint az újabb munkahelyek létrehozása;
16. hangsúlyozza, hogy számos „tartós munkanélküliségtől mentes területek” („territoires zéro chômeur de longue durée”) típusú kísérlet innovatív jellegű és a szociális és szolidáris gazdaságon alapuló megközelítéssel működik, és megjegyzi, hogy e kezdeményezések a tartós munkanélküliség költségét átirányítják méltányos, az illető terület számára hasznos munkahelyek létrehozása felé;
17. megjegyzi, hogy az Európai Unió legalább négy tagállamában végeztek ilyen kezdeményezéseket: Franciaországban 2016-tól, Belgiumban 2022-től, 2020-tól pedig „garantált munkahely” („Jobgarantie”) néven az ausztriai Gramatneusiedlben, „alapvető munkák” („Basisbaan”) néven pedig a hollandiai Groningenben;
18. kiemeli, hogy e kezdeményezések túlnyomórészt közös elveken alapulnak:
- a) nincs alkalmazhatatlan személy, ha a munkahely megfelel a képességeinek és készségeinek, továbbá vannak hiányzó álláshelyek a munkaerőpiacon, illetve hiányzó tevékenységek és szolgáltatások a magán- vagy állami kínálatban;
 - b) a tartósan munkanélküli személyek önként igénylik foglalkoztatásukat, ami a rájuk kényszerített tevékenységgel vagy a feltételes segéllyel szemben lehetővé teszi számukra a tényleges elköteleződést, és több eszközt bocsát azok rendelkezésére, akik már nem szerepelnek az állami foglalkoztatási szolgálatok nyilvántartásában;
 - c) minőségi munkahelyek létrehozása az álláskeresők készségei és személyes adottságai, például egészségi állapotuk vagy családi helyzetük alapján;
 - d) a minimálbérnek megfelelő vagy azt meghaladó javadalmazás az egyes jelentkezőkre szabott munkaidővel és határozatlan idejű munkaszerződéssel;
 - e) az egész terület számára előnyös szolgáltatás nyújtása úgy, hogy ne keletkezzen verseny a már meglévő vállalkozásokkal;
 - f) a közönséggel és az összes érintett féllel együtt helyi szinten kezdeményezett részvételi és befogadó megközelítés;

⁽⁸⁾ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>.

⁽⁹⁾ A Tanács ajánlása (2016. február 15.) a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról (HL C 67., 2016.2.20., 1. o.).

⁽¹⁰⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye: A tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációja (HL C 120., 2016.4.5., 27. o.).

19. megjegyzi, hogy e kezdeményezések a tartós munkanélküliségről szóló 2016-os tanácsi ajánlásban kiemelt négy cselekvési területet követik, úgymint a tartósan munkanélküliek jobb mozgósítása, személyre szabott megközelítés, a foglalkoztatás helyi szereplőinek fokozottabb együttműködése, valamint partnerség a helyi munkáltatókkal és a helyi közösségekkel; hangsúlyozza továbbá, hogy a megfelelő minimumjövedelemről szóló 2023. évi tanácsi ajánlás⁽¹⁾ a szociális gazdasági ágazatban való munkalehetőségek támogatását, valamint az egyénre szabott támogatást ajánlja;

20. megjegyzi, hogy a „tartós munkanélküliségtől mentes területek” vagy a „garantált munkahely” és az „alapvető munkák” kezdeményezés keretében kialakított tevékenységek kiszélesíthetők az illető területeken az egyének és vállalkozások rendelkezésére álló és hozzáférhető társadalmi, környezetvédelmi vagy üzleti szolgáltatások körét, és hogy ilyen szolgáltatásokat korábban sem a helyi önkormányzatok, sem a terület magánszereplői nem nyújtottak;

21. rámutat, hogy ezek a kezdeményezések valóban változatos tevékenységeket alakítottak ki, például konyhakertészet, újrafeldolgozás, kerékpárjavítás, egyesületi helyiségek takarítása, vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatások, házfelügyelet, kiszállítás, szociális boltok, gondozás és a körforgásos gazdaság körébe tartozó más tevékenységek, elősegítve ezzel a zöld átállást és a gondozási kínálat fejlesztését az EU-ban;

22. hangsúlyozza, hogy az újbóli munkavállalás egyéni és közösségi gazdasági előnyén túl az ilyen kezdeményezések javíthatják a képzéshez való hozzáférést, a testi-lelki egészség megőrzését, a társadalmi kapcsolatteremtést és befogadást, valamint a tartósan munkanélküliek jóllétét, miközben megerősítik az érintett közösségek társadalmi kohézióját is;

23. megjegyzi, hogy e kezdeményezéseknél a foglalkoztatás helyi szereplőinek egyeztetésére és összehangolására van szükség – beleértve a támogató szociális szolgáltatásokat is – a helyi szintű konszenzus kiépítéséhez, és hangsúlyozza, hogy e kezdeményezések elfogadtatásához és sikeréhez fontos a helyi gazdasági szereplőkkel, támogató szolgáltatásokkal és szociális partnerekkel való konzultálás és közös alkotás;

24. hangsúlyozza, hogy a közös alkotás előnyös a helyi gazdasági szereplők számára, akár közvetlenül a tevékenységükhöz kapcsolódóan, amikor munkanélkülieket helyeznek ki a vállalatokhoz, például az osztrák „garantált munkahely” keretében, akár a területükön kialakított szolgáltatásokon és gazdasági tevékenységen keresztül;

25. hangsúlyozza, hogy az összehangolás más aktív munkaerőpiaci, például képzési szakpolitikák végrehajtásánál is előnyös lehet, és hozzájárulhat egyablakos rendszer létrehozásához az álláskeresők számára;

Helyi és regionális vetület

26. hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok központi szerepét a tartós munkanélküliség visszaszorítását célzó olyan eszközök bevezetésében, mint a „tartós munkanélküliségtől mentes területek”, annál is inkább, mert ismerik a helyi foglalkoztatási piacot, a társadalmi és munkaerőpiaci integrációt elősegítő szolgáltatásokat nyújtanak és kapcsolatban állnak a helyi vállalkozásokkal és a helyi szociális partnerekkel. Egy másik bevált gyakorlat ezen a területen Berlin tartomány példája, amely a „szolidaritási alapjövdelem” projekt keretében a 2019–2025 közötti időszakban 1 000 munkahelyet finanszíroz az 1–3 éve munkanélküli személyek számára;

27. kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy indítsanak a „tartós munkanélküliségtől mentes területek” és a „garantált munkahely” alapelveit követő programokat, és ezáltal irányítsák át méltányos munkahelyek létrehozása felé a munkanélküliség jelentette költségeket,

28. kéri az ilyen kezdeményezéseket indító helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a projekt különböző szakaszaiba vonják be a helyi vállalkozásvezetőket és a szakszervezetek képviselőit többek közt a már meglévő tevékenységekkel való bármilyen verseny megelőzése és az érintett ágazatokban hatályos kollektív szerződések betartása érdekében;

29. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy osszák meg a tartós munkanélküliség elleni küzdelemmel kapcsolatos elképzeléseiket és bevált gyakorlataikat a többi helyi és regionális önkormányzattal mind saját országukban, mind más tagállamokban;

⁽¹⁾ A Tanács ajánlása (2023. január 30.) az aktív befogadást biztosító megfelelő minimumjövedelemről (HL C 41., 2023.2.3., 1. o.).

A „tartós munkanélküliségtől mentes területek” kezdeményezések finanszírozása

30. hangsúlyozza, hogy a „tartós munkanélküliségtől mentes területek” kezdeményezések sikeréhez fontos aktiválni a passzív költségeket, és megjegyzi, hogy így fedezni lehet az újabb munkahelyek létrehozásának költségeit a társadalombiztosítási intézmények által folyósított munkanélküli ellátás, társadalombiztosítási juttatás és egészségügyi kiadások megtakarításából;

31. megjegyzi, hogy az ilyen aktiválás céljára 2016-ban létrehoztak Franciaországban egy *ad hoc* alapot a tartós munkanélküliség felszámolását célzó területi kísérletről szóló törvénnyel⁽¹²⁾, hogy országos forrásokat különíthessenek el a helyi szintű munkahelyteremtés számára;

32. megállapítja, hogy mivel az érintett tagállamokban nincs a passzív költségeket aktiváló mechanizmus, a hollandiai „alapvető munkák” és a vallóniai „tartós munkanélküliségtől mentes területek” az ESZA+ anyagi támogatását veszik igénybe;

Tagállami finanszírozás

33. hangsúlyozza, hogy fontos a foglalkoztatás helyi szereplői és a regionális és/vagy országos társadalombiztosítási intézmények, valamint helyi szociális szolgáltatások közötti szoros együttműködés;

34. kéri a tagállamokat a tartós munkanélküliséghez fűződő passzív költségek aktiválásához szükséges intézkedések elfogadására;

35. kéri a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki a tartós munkanélküliséghez fűződő passzív költségek megfelelő módon történő aktiválásához szükséges struktúrákat, és biztosítsák, hogy a megtakarított társadalombiztosítási juttatások valóban azokhoz az önkormányzatokhoz kerüljenek vissza, amelyek vállalják a tartós munkanélküliség visszaszorítását célzó kezdeményezések költségeit;

36. hangsúlyozza, hogy a tartós munkanélküliséghez fűződő passzív költségeket aktiváló mechanizmus hiányában egy tagállami vagy régiós (társ)finanszírozási céltartalék a pénzügyi teher átvállalásával megkönnyíti a leginkább érintett területi szervek számára a tartós munkanélküliség visszaszorítását célzó kezdeményezések indítását;

A tartós munkanélküliség visszaszorítására tett kezdeményezések összehangolása

37. emlékeztet arra, hogy 2016-ban a Tanács felszólította az Európai Bizottságot, hogy „támogassa a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációját elősegítő szociális innovációs projekteket”⁽¹³⁾;

38. üdvözli, hogy az Európai Bizottság többet szándékozik tenni⁽¹⁴⁾ a szociális gazdaságban tapasztalt sikeres példának megisméltése érdekében az összes tagállamban;

39. emlékeztet az ifjúsági garancia és különösen az álláskeresőkre szabott egyéni megközelítés sikerére, amelyben a „tartós munkanélküliségtől mentes területek” és a „garantált munkahely” is osztoznak;

40. hangsúlyozza, hogy az ifjúsági garancia, amely rendszeresen minden fiatalnak személyre szabott megoldást szándékozik kínálni, már számos tagállamban lehetővé tette a „tartós munkanélküliségtől mentes területek”-hez és a „garantált munkahely”-hez hasonló kezdeményezések bevezetéséhez szükséges mechanizmusok és módszertanok végrehajtását;

41. kéri az Európai Bizottságot, hogy térképezze fel ezeket a kezdeményezéseket, például az állami foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata segítségével;

42. szorgalmazza, hogy a 17. pontban felsorolt elvek alapján az Európai Bizottság javasoljon iránymutatást az ilyen kezdeményezések más uniós tagállamokban való végrehajtásához;

43. vállalja, hogy e kezdeményezéseket felteszi a Régiók Bizottsága bevált gyakorlatok digitális platformjára;

Hozzáférés az uniós finanszírozáshoz

44. hangsúlyozza az ESZA+ szerepét a „tartós munkanélküliségtől mentes területek” projektek finanszírozásában azon területi szervek számára, amelyeknél még nem sikerült aktiválni a tartós munkanélküliséghez fűződő passzív költségeket, vagy ha a nemzeti és regionális hatóságok nem nyújtanak kellő támogatást;

⁽¹²⁾ 2016. február 29-i 2016-231. sz. törvény a tartós munkanélküliség felszámolását célzó területi kísérletről.

⁽¹³⁾ A Tanács ajánlása (2016. február 15.) a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról (HL C 67., 2016.2.20., 1. o.)

⁽¹⁴⁾ COM(2021) 778 final.

45. e nehézségek enyhítése érdekében felszólít az ESZA+-finanszírozások egy részének átirányítására a „tartós munkanélküliségtől mentes területek”-típusú helyi kezdeményezések felé, például a területi szintű projektindító juttatás és projekttervezési támogatás formájában;
46. kéri az Európai Bizottságot, hogy a szociális gazdaság keretfeltételeiről szóló, 2023-ra várható tanácsi ajánlásban javasolja a tartós munkanélküliség visszaszorításában részt vevő szociális és szolidaritásalapú vállalkozások számára az uniós finanszírozásokhoz való hozzáférés megkönnyítését, különösen az InvestEU Alapban szociális beruházás és készségfejlesztés címen létrehozott finanszírozásokhoz a „tartós munkanélküliségtől mentes területek” projektek végrehajtásának megkönnyítésére;
47. emlékeztet arra, hogy az az európai ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés elindítása 2013-ban, amelyhez jelentős, 8,9 milliárd eurónyi anyagi támogatás is járult a 2014–2020-as időszakban, lehetővé tette az ifjúsági garancia végrehajtását és sikerét, és több mint 24 millió fiatalot juttatott munkahelyhez vagy valamilyen továbbképzéshez, gyakorlati képzéshez vagy szakmai gyakorlathoz;
48. megismétli az Enrico Rossi által kidolgozott *A tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációja* című véleményében már megfogalmazott ajánlását, miszerint a tartós munkanélküliség ellen különleges kezdeményezésekkel, például a tartós munkanélküliség elleni *ad hoc* alapok létrehozásával kell hatékonyabban fellépni⁽¹⁵⁾;
49. kéri az Európai Bizottságot, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés mintájára hozza létre ezt a tartós munkanélküliség elleni *ad hoc* alapot, és öt éven keresztül biztosítsa annak finanszírozását legalább 750 millió euróval, hogy a „tartós munkanélküliségtől mentes területek” és a „garantált munkahely” kezdeményezés mintájára új kísérleti projekteket lehessen indítani az Európai Unió minden tagállamának a tartós munkanélküliség által leginkább sújtott régióiban;

Kelt Brüsszelben, 2023. május 25-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Vasco ALVES CORDEIRO

⁽¹⁵⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye: A tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációja (HL C 120., 2016.4.5., 27. o.).

A Régiók Európa Bizottsága véleménye – A fenntartható élelmiszerrendszerek jogszabályi kerete

(2023/C 257/05)

Előadó: Joke SCHAUVLIEGE (BE/EPP), a flamand parlament alelnöke**POLITIKAI AJÁNLÁSOK****Bevezető megjegyzések**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

1. üdvözlöi az Európai Bizottság azon szándékát, hogy a 2023-as munkaprogramjában felvázoltaknak megfelelően fenntartható élelmiszerrendszerekre vonatkozó jogi keretet terjeszt elő;
2. hangsúlyozza, hogy a fenntartható élelmiszerrendszernek oly módon kell mindenki számára biztosítania az élelmezésbiztonságot és a táplálkozást, hogy ne veszélyeztesse a későbbi nemzedékek élelmezésbiztonságának és táplálkozásának előteremtésére szolgáló gazdasági, társadalmi és környezeti alapokat ⁽¹⁾. A fenntartható élelmiszerrendszernek hozzá kell járulnia a környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság minden eleméhez;
3. hangsúlyozza, hogy az élelmiszerrendszer a termelőtől a fogyasztóig magában foglalja „az élelmiszerek előállításához és fogyasztásához kapcsolódó elemeket és tevékenységeket, valamint ezek hatásait, beleértve a gazdasági, egészségügyi és környezeti következményeket is” ⁽²⁾, a termelőkön és a fogyasztókon felül – akik már most a jelenleg hatályos jogszabályok fő célpontjai – ideértve az elsődleges termelést, a feldolgozást, a kiskereskedelmet és a vendéglátást is, ugyanakkor figyelembe veszi az élelmiszerek társadalmi és kulturális dimenzióját, valamint a hagyományos étrendek tiszteletben tartását;
4. kéri az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy az élelmiszerekkel és az élelmiszerrendszerekkel kapcsolatos horizontális és ágazati szakpolitikák összhangban legyenek a fenntartható élelmiszerrendszerek jövőbeli jogi kerete, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia, az európai klímarendelet és a biodiverzitási stratégia, illetve a szennyező anyag-mentességi célok által meghatározott célkitűzésekkel és célokkal, valamint ehhez megfelelő értékelés és rendszeres nyomon követés társuljon;–
5. kéri az Európai Bizottságot, hogy rendszeres nyomon követés révén biztosítsa a jövőbeli jogszabályi keret európai élelmiszerrendszerekre és -termelésre gyakorolt hatásának és eredményeinek megfelelő értékelését, és a lehető legnagyobb mértékben korlátozza a felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogszabályok alkalmazását az irányadó szempontok és az európai termelési rendszerekre gyakorolt hatás tekintetében, összhangban a Szerződésekben előírt szubszidiaritás és lojális együttműködés elvével;
6. ennek kapcsán kéri, hogy a jövőbeli rendelet írja elő, hogy az Európai Bizottság 2030-ig értékeli és felülvizsgálja az élelmiszerekkel és az élelmiszerrendszerekkel kapcsolatos valamennyi meglévő horizontális és ágazati politikát, hogy azok összhangban legyenek a fenntartható élelmiszerrendszerekre vonatkozó jövőbeli jogszabályi keret célkitűzéseivel, és támogassák azokat;
7. külön kéri, hogy 2027 után történő felülvizsgálatuk alkalmával a közös agrárpolitikára (KAP) vonatkozó rendeleteket is hozzák összhangba ezzel a fenntartható élelmiszerrendszerekre vonatkozó új jogszabályi kerettel;
8. kiemeli, hogy az uniós polgárok képesek elmozdulni a biztonságos, fenntartható, igazságos, mindenki számára elegendő mennyiséget és minőséget garantáló, megfizethető élelmiszer-termelés irányába az erőforrások éghajlati szempontból felelős felhasználásával, tiszteletben tartva a fenntarthatósági elveket és a környezetet, védve a biológiai sokféleséget és az ökoszisztémákat, ugyanakkor biztosítva az élelmezésbiztonságot, ahogyan az az Európa jövőjéről szóló konferencia zárójelentésében is szerepel;
9. sürgeti, hogy tárják fel a polgárok expozíciójának, a környezeti expozíciónak, továbbá a felszíni és a felszín alatti vizek szennyeződésének, illetve a levegő- és a talajszennyezésnek a fő okait;

⁽¹⁾ FAO, 2014.⁽²⁾ Élelmiszerrendszerek – OECD.

10. arra kéri a helyi, regionális és egyéb önkormányzatokat, hogy az uniós közbeszerzési szabályok és az Európai Bizottság zöld és fenntartható közbeszerzésről szóló iránymutatása keretében a fenntartható fejlődési célok végrehajtását támogató fenntartható közbeszerzési stratégiák részeként határozzanak meg saját célokat az egészséges, táplálkozási szempontból kiegyensúlyozott, szezonális, helyi és ökológiai élelmiszerek közétkeztetésben történő beszerzésére vonatkozóan.

11. kiemeli, hogy a vidéki területek stratégiai szerepet játszanak az éghajlat és az élelmezésbiztonság, valamint az egészséges és változatos élelmiszerek előállítása szempontjából, amennyiben megőrzik a mezőgazdasági talajokat és azok termékenységet. Ezt elősegíti az állattenyésztésnek, valamint a vidéki területek és tájak művelésének együttélése az egész EU-ban, mivel munkahelyeket teremtenek a mezőgazdaságban, az agrár-élelmiszeriparban és a kapcsolódó ágazatokban. A régiók és városok fontos szerepet játszanak a vidéki területek és környezet megőrzésében, amit az Európai Bizottság javaslatának figyelembe kell vennie;

12. ismételten kéri, hogy a hulladékokról szóló európai parlamenti és tanácsi keretirányelv⁽³⁾ felülvizsgálatának keretében és az élelmiszer-pazarlással és élelmiszer-vesztéssel foglalkozó uniós platform által egyszerűsített munka alapján tűzzenek ki kötelező célokat arra vonatkozóan, hogy 2030-ig a felére csökkenjen az élelmiszer-pazarlás; felhívja a figyelmet az élelmiszer-pazarlással foglalkozó európai polgári vitacsoport által megfogalmazott ajánlásokra⁽⁴⁾;

13. emlékeztet arra, hogy az erdővel és más erdős területekkel való fenntartható gazdálkodás, valamint az agrárerdészeti rendszerek hozzájárulnak az élelmiszer-termeléshez és az „egy egészség” fenntartásához, kiemeli az erdei élelmiszertermékek iránti növekvő érdeklődést, és kéri a fent említett területek állattenyésztési célú használatának előmozdítását az erdőtüzek megelőzése, a biológiai sokféleség helyreállítása, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások vidéki területeken való fenntartása és növelése érdekében;

Harmonizált, uniós szintű megközelítés

14. hangsúlyozza, hogy sürgősen létre kell hozni a fenntartható élelmiszerrendszerek átfogó uniós keretét, hogy a fenntarthatóság központi szerepet kapjon az élelmiszerekkel kapcsolatos valamennyi szakpolitikában, és egyúttal biztosítsák a szakpolitikai koherencia fokozását;

15. olyan, a gazdasági, társadalmi és környezeti pillérekre épülő, holisztikus, kiegyensúlyozott megközelítést szorgalmaz, amely a fenntarthatóság, az alapelvek és általános célkitűzések egyértelmű, tudományos, az egész Unióra kiterjedő meghatározásán alapul;

16. sürgeti az uniós, nemzeti, helyi és regionális hatóságokat, hogy minden élelmiszerrel kapcsolatos szakpolitikában biztosítsák a fenntarthatóság általános érvényesítését. A keretjogszabálynak tisztázni kell az élelmiszerrendszer valamennyi szereplőjének felelősségi köreit, mégpedig azáltal, hogy többszintű együttműködést hoz létre, és ösztönzi az uniós, tagállami, regionális és helyi szintű részvételt. A helyi és regionális szint hatásköreinek esetleges bővítését támogatásnak és iránymutatásoknak, valamint megfelelő pénzügyi forrásoknak kell kísérniük a további kötelezettségek teljesítése érdekében;

17. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikke szerinti legkülső régiókkal rendelkező tagállamok a 2030-ra vonatkozó nemzeti csökkentési célok elfogadásakor figyelembe vehetik e régiók növényvédő szerek használatával kapcsolatos sajátos, e régiók egyedi éghajlati viszonyai és növényi kulturái miatt fennálló szükségleteit. Ez nem vezethet ahhoz, hogy a legkülső régiókban alacsonyabb célértékeket határoznak meg;

18. hangsúlyozza a technológiai innováció fontosságát a környezeti fenntarthatóság elérése szempontjából, a gazdasági és társadalmi fenntarthatóság biztosítása és a jelenlegi termelési szintek fenntartása mellett;

Irányítás

19. meggyőződése, hogy a városok és régiók kulcsszerepet töltenek be e területen, és fontos szerepet játszanak az élelmezési rendszerekkel kapcsolatos kihívások kezelésében, ezért a szubszidiaritás elvének megfelelően szerepüket figyelembe kell venni. Az élelmiszer az egészségügyi ágazat és az iskolaügy részét képezi, a saját közigazgatási szervezeteken belül is. A régióknak és a városoknak fontos szerepet kell játszaniuk a különböző népességcsoportok jó és megfelelő egészségügyi ellátásának és életviteli szokásainak előmozdításában is. Az élelmiszer-termelés mint gazdasági tevékenység ezért egyértelműen kapcsolódik a regionális fejlesztéshez és területrendezéshez, amelyek gyakran a régiók és városok illetékességi körébe tartoznak.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

⁽⁴⁾ flw_eu-actions_fwrt_20230210_recom-cit_0.pdf (europa.eu).

20. kiemeli a szociális innováció jelentőségét a kollektív szükségletek kielégítése, valamint az élelmiszertermelés és -fogyasztás rendszereinek pozitív irányú megváltoztatása szempontjából;
21. hangsúlyozza a rövidebb értékláncok jelentőségét, amelyek a mezőgazdasági termelőket közelebb hozzák a fogyasztókhoz, és közvetlen értékesítések révén hozzájárulnak ahhoz, hogy az élelmiszerek megfizethetők legyenek a fogyasztók számára, a termelők pedig olyan megfelelő árakat kapjanak termékeikért, amelyek tisztességes életet és tisztességes megélhetést tesznek lehetővé számukra;
22. ezért ismét kéri, hogy a Régiók Európai Bizottsága, valamint más érintett érdekelt felek és a civil társadalom bevonásával hozzanak létre egy fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó, több érdekelt felet tömörítő platformot, és ily módon építsenek ki egy olyan támogató hálózatot, amely a regionális különbségek, valamint az egyes területek sajátosságai és hagyományai figyelembevételével mellett megkönnyítené az európai régiók és városok számára a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerekre való átállást;
23. felhívja a figyelmet arra, hogy a különböző szereplők – az elsődleges termelőktől, a mezőgazdasági termelőktől és a halásztól kezdve a különböző termelőknél és vállalkozásoknál, élelmiszergyártóknál, kereskedőknél, kiskereskedőknél, vendéglátóipari és közétkeztetési vállalkozásoknál át az egészségügyi szereplőkhöz és a fogyasztókhoz – a változások előmozdítóiként milyen szerepet játszanak az élelmiszerrendszerekben;
24. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy, „a szennyező fizet és a szolgáltató kap” elv szerinti mechanizmust, hogy egyrészt jutalmazza azokat a mezőgazdasági termelőket vagy más élelmiszer-termelőket, akik az uniós jogi minimumkövetelményeken túlmutatva további környezeti előnyöket biztosítanak az uniós társadalom számára, másrészt pedig hogy ösztönözzék a többieket termelésük fenntarthatóságának javítására;

Egészséges és fenntartható élelmiszer-trendek

25. kitarthat emellett, hogy a fenntartható élelmiszerrendszerekre vonatkozó jogi keretnek az egészséges és fenntartható táplálkozáshoz való hozzáférés elősegítése érdekében magában kell foglalnia az „élelmiszer-környezet” fogalmát, mivel az egészségtelen és nem fenntartható élelmiszer-környezet a fő oka a nem megfelelő táplálkozási szokásoknak;
26. kiemeli, hogy a városok és a régiók szerepet játszanak egy olyan élelmiszer-környezet alakításában, amely elősegíti a megfizethető és elérhető, fenntartható és egészséges táplálkozást, egyúttal pedig a fenntartható termelőket is támogatja; e tekintetben kiemeli, hogy a várostervezés fontos szerepet játszik az egészséges élelmiszerekhez való hozzáférés elősegítésében. Ez különösen fontos az iskolák közelében és ott, ahol nem áll rendelkezésre elegendő egészséges élelmiszer;
27. kiemeli a gyümölcsök, a zöldségek, a tej fogyasztásának előmozdítására irányuló uniós programban rejlő lehetőségeket az átfogó és fenntartható élelmiszer- és táplálkozási rendszerekre való átállás előmozdítása szempontjából;
28. az uniós iskolagyümölcs-, iskolazöldség- és iskolatejprogram felülvizsgálatát szorgalmazza annak érdekében, hogy fokozzák az egészséges, inkább növényi alapú fenntartható táplálkozáshoz hozzájáruló termékek fogyasztását, ugyanakkor a fenntartható gazdaságokban folytatott oktatási tevékenységek révén ismét kapcsolatot alakítsanak ki a mezőgazdasággal. A felülvizsgálat során részletesen meg kell vizsgálni a helyi és regionális önkormányzatok körülményeit az egészséges és fenntartható étrend előmozdítására tekintettel;
29. a nemzeti táplálkozási iránymutatások rendszeres frissítését szorgalmazza az egészséges és fenntartható táplálkozás támogatása és a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerekre való átállás alátámasztása érdekében;
30. kéri, hogy az agrár-élelmiszeripari termékekre vonatkozó promóciós kampányokat hangolják össze „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia és az európai rákellenes terv célkitűzéseivel;
31. azt szeretné, ha a közpénzeket elsősorban olyan élelmiszerekre fordítanák, amelyek az egészséges, fenntartható és mindinkább növényi alapú étrendhez kapcsolódnak. Ehhez támogatást és iránymutatást kell nyújtani a településeknek és régióknak mint jelentős közbeszerzőknek;
32. olyan árképzési politikákat szorgalmaz, amelyek az élelmiszerárakat az élelmiszerek valódi költségeihez igazítják, és csökkentik a fenntarthatóbb, például a növényi alapú élelmiszerek relatív árát;
33. kéri, hogy az uniós támogatások segítsék a mezőgazdasági kistermelőket bioélelmiszerek termelésében, és azokat a termelőket jutalmazza, akik fenntartható gyakorlatokat alkalmaznak és előmozdítják az állatjólétet;

34. adóügyi ösztönzők és minimális héa bevezetését szorgalmazza az alapvető élelmiszerek esetében;
35. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az új génkezelési technikákkal előállított növényekről szóló európai rendeletjavaslat révén esetleg újból bevezetnek géntechnológiával módosított szervezeteket (GMO) az európai élelmiszerekbe. Ennek az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) alapos értékelésén és megalapozott tudományos eredményein kell alapulnia. Mindenesetre valamennyi GMO-t tartalmazó élelmiszer esetén mindig fel kell tüntetni a csomagolás elülső oldalán, hogy az adott termék GMO-t tartalmaz;

Élelmiszer-közbeszerzés

36. ismételten kéri⁽⁵⁾, hogy a fenntarthatósági kritériumok alkalmazása érdekében szüntesse meg a közbeszerzési szabályokon belüli jelenlegi korlátokat. Az EU versenyjogi szabályozása tiltja a területi preferenciák (például a helyi élelmiszerek) közbeszerzési szerződésekben történő meghatározását; rámutat, hogy jelenleg azok a hatóságok, amelyek be kívánják vonni a helyi beszállítókat és termelőket, valamint támogatni kívánják a regionális élelmiszeripari ágazatot, jogi eljárást kockáztatnak a közös piaci szabályok esetleges megsértése miatt, ha kihasználják a meglévő kiskapukat. A tisztázást iránymutatásnak és képzésnek kell kísérnie a régiók és települések mint jelentős közbeszerzők számára;
37. hangsúlyozza, hogy a fenntartható, egészséges, szezonális és helyi élelmiszerek közbeszerzése – a fenntarthatósági politikákkal és a fenntartható fejlődési célokkal összhangban – hatékony eszközként szolgál a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerekre való átállásban. Emellett ösztönzi, hogy alkalmazzanak zöld közbeszerzési kritériumokat;
38. hangsúlyozza, hogy a fenntarthatóbb, inkább klímasemleges és reziliensebb élelmiszerrendszer alapját képező, mindinkább növényi alapú élelmiszerek felé kell elmozdulni, és kiemeli a hagyományos étrend kulturális és egészségügyi előnyeit;
39. aggodalmának ad hangot a laboratóriumi élelmiszerek európai piacokra való bevezetése kapcsán, mivel ezek nem jelentenek biztosítékot a minőségre, a jóllétre, valamint a kultúra és a hagyományok védelmére. A laboratóriumi élelmiszerek továbbra is drágák, ami jelentős leküzdendő akadályt jelent;
40. hangsúlyozza, hogy a kis szénlábnymóú élelmiszerlánc a termelőtől a fogyasztóig hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célkitűzésekhez a tudományos és technikai innovációk bevezetése és a körforgásos gazdaság elveinek alkalmazása révén a mezőgazdaságban;
41. kiemeli, hogy a kritériumok meghatározásába nemzeti és nemzetközi közbeszerzési szakértőket kell bevonni mind a helyi szintű végrehajtás, mind pedig a közbeszerzők, például a kormányzati hatóságok, régiók és városok támogatása, valamint a közbeszerzés stratégiaibb szemléletű alkalmazásának előmozdítása érdekében;
42. kéri, hogy a közbeszerzési tisztviselők számára dolgozzanak ki gyakorlati útmutatókat azzal kapcsolatban, hogy miként lehet a közbeszerzést a fenntartható fejlődési célok, valamint az egészséges, szezonális, helyi és ökológiai táplálkozás előmozdítására felhasználni; támogatja, hogy az iránymutatások, a szakértelem és a bevált gyakorlatok megosztása céljából hozzanak létre közbeszerzői hálózatokat, és nyújtsanak pénzügyi támogatást számukra;
43. megismétli, hogy az Uniónak és a tagállamoknak pénzügyi és technikai támogatást kell nyújtaniuk a közbeszerzés nemzeti és helyi élelmiszeri stratégiákkal és célkitűzésekkel összhangban álló, stratégiaibb szemléletű alkalmazásához;
44. kiemeli a társadalmilag felelős élelmiszer-közbeszerzés előnyeit, amely a vidéki térségekben ösztönzi a mezőgazdasági termelők jelenlétét, és a teljes ellátási lánc mentén bevonja a szociális gazdaságot és a szociális szövetkezeteket;
45. javasolja, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiával összhangban határozzanak meg fokozatos országspecifikus célokat a fenntartható élelmiszer-közbeszerzés vonatkozásában;

Címkézés

46. megjegyzi, hogy egy harmonizált fenntarthatósági élelmiszeripari címkézés bevezetésének arányosnak, jogilag szabályozottnak és kötelezőnek kell lennie, és azt szilárd és független tudományos adatok alapján kell kidolgozni. Emellett egy ilyen címkézés nem ütközhet a meglévő rendszerekkel, például a földrajzi jelzésekkel azáltal, hogy önkényesen osztályoz élelmiszereket, ami félrevezetheti a fogyasztókat az élelmiszerek megválasztásában;

⁽⁵⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Fenntartható uniós élelmiszer-politika, amely munkahelyeket és növekedést teremt Európa régióiban és városaiban (HL C 272., 2017.8.17., 14. o.).

47. kiemeli, hogy a fenntarthatósági címkézésnek tudományos alapokon kell nyugodnia, ugyanakkor figyelembe kell vennie minden – környezeti, társadalmi és táplálkozási – szempontot. A fenntarthatóság különböző dimenziói közötti kompromisszumok minimalizálása érdekében ezt különálló egyedi mutatókkal kell kifejezni. Az RB támogatja, hogy megbízható és független tudományos bizonyítékok alapján egyszerű, az egész EU-ra kiterjedő és a csomagolás elülső oldalán feltüntetendő címkézést vezessenek be az élelmiszereken. Egy ilyen mutatónak ki kellene emelnie mind a magas, mind a gyengébb teljesítményt nyújtókat, hogy segítse a fogyasztókat abban, hogy élelmiszertermékek vásárlásakor megalapozott döntést hozzanak. E tekintetben kiemeli a figyelemfelkeltő kampányok, a fenntartható élelmiszerekkel kapcsolatos oktatási programok és más kezdeményezések fontosságát a helyi közösségekben már kisgyermekkortól kezdve;
48. hangsúlyozza, hogy a címkézést össze kell kapcsolni az értékesítési és promóciós politikával, valamint a csomagolás és a csomagolási hulladék csökkentésével;
49. rámutat arra, hogy a növényvédő szerek és vegyi anyagok használatának csökkentése elengedhetetlen a gazdaságok külső sokkhatásokkal szembeni ellenálló képességének javításához, az emberi egészség és a természet védelméhez, valamint a talaj termékenységének megőrzéséhez – végső soron erősítve az élelmiszerbiztonságot;
50. úgy véli, hogy az élelmiszerek önkéntes címkézési rendszerei, melyeket európai szintű koordináció nélkül fogadtak el, torzító és negatív hatásokkal járhatnak az egységes piacon, ami különösen káros lenne a kis- és középtermeleők számára; ugyanakkor elismeri, hogy az ilyen irányú megfontolások nem lehetnek fontosabbak annál, hogy az összes szakpolitika és intézkedés meghatározásakor és végrehajtásakor biztosítsák az emberi egészség magas szintű védelmét;
51. ösztönzi az uniós szakpolitikákat, hogy segítsék a fogyasztókat az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékozott, egészségtudatos és fenntartható döntések meghozatalában, többek között olyan harmonizált, arányos és európai címkézési rendszerek elfogadása révén, amelyek szilárd és független tudományos bizonyítékokon alapulnak;
52. hangsúlyozza, hogy az élelmiszerek címkézését európai szinten kell koordinálni és harmonizálni, az Európán belüli kereskedelem bármilyen mennyiségi vagy minőségi korlátozása vagy az egységes piac megfelelő működésének veszélyeztetése nélkül, hacsak olyan, kényszerítő okok, mint az emberi egészség védelme nem indokolják azt;

Élelmiszerbiztonság

53. kéri az Uniót, hogy biztosítsa az élelmiszerbiztonságot, és fektessen be a fenntartható helyi mezőgazdasági termelésbe, valamint rövidítse le az ellátási láncokat;
54. hangsúlyozza, hogy válsághelyzetekben is biztosítani kell a tagállamok közötti logisztikát és élelmiszer-szállítást;
55. kéri, hogy a kulcsfontosságú behozatali források diverzifikálásával csökkentsék a függőségeket egy olyan szilárd kereskedelempolitika keretében, amely az EU kereskedelmi partnereit is arra ösztönzi, hogy elmozduljanak a fenntarthatóság irányába, előírva számukra, hogy importtermékek természetűre ugyanazok az egészségügyi feltételek vonatkozzanak, mint az uniós mezőgazdasági termelőkére;
56. a fenntartható élelmiszertermelésre, -fogyasztásra és -kereskedelmre vonatkozó uniós szakpolitikák között fokozott koherenciát és összhangot szorgalmaz annak biztosítása érdekében, hogy a nem fenntartható gyakorlatok fenntarthatóvá váljanak. E tekintetben a fenntartható élelmiszerrendszerekre vonatkozó jogszabályi keretnek biztosítani kell, hogy a fenntartható élelmiszer-termelésre, -fogyasztásra és kereskedelemre vonatkozó uniós szakpolitikák koherensek legyenek és össze legyenek hangolva egymással, és biztosítsák, hogy az importált élelmiszertermékek tiszteletben tartják az Európai Unióban érvényes, termelésre vonatkozó társadalmi és környezeti szabályokat, a Kereskedelmi Világszervezet szabályaival összhangban;
57. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a fenntartható élelmiszerekkel kapcsolatos kutatási és innovációs politikát. Olyan európai jogszabályokra lesz szükség, amelyek ösztönzik az új innovatív technikák alkalmazását.

Kelt Brüsszelben, 2023. május 25-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Vasco ALVES CORDEIRO

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 155. PLENÁRIS ÜLÉSSZAKA, 2023. 05. 24. – 2023. 05. 25.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az Interoperábilis Európáról szóló jogszabály

(2023/C 257/06)

Előadó:	Michele PAÍS (IT/ECR) Szardínia régió elnöke és közgyűlésének tagja
Referenciaszöveg:	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a közszféra Unión belüli magas szintű interoperabilitását biztosító intézkedések meghatározásáról (az Interoperábilis Európáról szóló jogszabály)
	COM(2022) 720

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(3) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Az új irányítási struktúrának jogi felhatalmazással kell rendelkeznie, melynek nyomán irányíthatja az európai interoperabilitási keret és más közös interoperabilitási megoldások, például a specifikációk és az alkalmazások további fejlesztését. E rendeletnek továbbá egyértelmű és könnyen felismerhető címkét kell létrehoznia egyes interoperabilitási megoldások azonosítására. Elő kell mozdítani a nyílt közigazgatási technológiai megoldásokkal foglalkozó élénk közösség létrehozását is.</p>	<p>Az új irányítási struktúrának lehetővé kell tennie a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy a szubszidiaritás elvével összhangban méltányos beleszólást kapjanak a végrehajtás ütemébe és mértékébe. Ez jogi felhatalmazást biztosítana az irányítási struktúra számára, melynek nyomán irányíthatja az európai interoperabilitási keret és más közös interoperabilitási megoldások, például a specifikációk és az alkalmazások további fejlesztését. A helyi és regionális önkormányzatok számára az interoperabilitás megvalósításával kapcsolatos feladatok miatt jelentkező pénzügyi kihatásokat a lehető legalacsonyabban kell tartani. E rendeletnek továbbá egyértelmű és könnyen felismerhető címkét kell létrehoznia egyes interoperabilitási megoldások azonosítására. Elő kell mozdítani a nyílt közigazgatási technológiai megoldásokkal foglalkozó élénk közösség létrehozását is.</p>

Indokolás

A helyi és regionális önkormányzatok korlátozott erőforrásokkal rendelkeznek a finanszírozás, az emberi erőforrások, az eszközök stb. terén. Ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak – a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett – továbbra is azt kell érezniük, hogy van ellenőrzésük a végrehajtási folyamat felett. Megfelelő finanszírozásban kell részesülniük a végrehajtási folyamat során rájuk háruló többletköltségek fedezéséhez is.

2. módosítás

(3) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<i>Annak érdekében, hogy a folyamat kellően demokratikus és alulról építkező legyen, az uniós tagállamok polgárai számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy beleszólhassanak az interoperabilitási megoldások prioritásainak meghatározásába. E célból – az Interoperábilis Európáról szóló jogszabály célkitűzésével összhangban – a helyi és regionális önkormányzatok két évente közvetlen konzultációt folytathatnak a polgárokkal annak felmérése érdekében, hogy a polgárok mely interoperabilitási megoldásokat tekintik prioritásnak. Az Európai Bizottság megfelelő pénzügyi támogatást nyújt a helyi és regionális önkormányzatoknak ahhoz, hogy ilyen párbeszédet folytassanak polgáraikkal. A helyi és regionális önkormányzatok a konzultációk eredményeit megosztják az Interoperábilis Európa Testülettel és az Interoperábilis Európa közösséggel.</i>

Indokolás

A helyi és regionális önkormányzatok állnak a legközelebb a polgárokhoz, így a lehető legpontosabb betekintést nyerhetik a polgárok prioritásaiba és elvárásaiba. Ahhoz, hogy az interoperabilitás demokratikus és alulról építkező folyamattá váljon, döntő fontosságú lesz a helyi és regionális önkormányzatok megfelelő és aktív bevonása a polgárok prioritásainak nyomon követésébe.

3. módosítás

(8) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A határokon átnyúló interoperábilis közszolgáltatások létrehozásához lényeges, hogy a szakpolitikai döntéshozatali folyamat során az interoperabilitás szempontja a lehető leghamarabb érvényesüljön. Ezért annak a közszervezetnek, amely a határokon átnyúló interoperabilitásra valószínűleg jelentős hatást gyakorló új hálózati és információs rendszert kíván létrehozni vagy egy meglévőt módosítani, interoperabilitási értékelést kell végeznie. Erre az értékelésre azért van szükség, hogy felmérje a tervezett intézkedés hatásának nagyságrendjét, és intézkedéseket javasoljon az előnyök kiaknázására és a potenciális költségek kezelésére. Az interoperabilitási értékelést célszerű abban a három esetben kötelezővé tenni, amelyek a határokon átnyúló interoperabilitás hatókörébe tartoznak. Más helyzetekben a közszervezetek dönthetnek úgy, hogy az interoperabilitási értékelést önkéntes alapon végzik el.</p>	<p>A határokon átnyúló interoperábilis közszolgáltatások létrehozásához lényeges, hogy a szakpolitikai döntéshozatali folyamat során az interoperabilitás szempontja a lehető leghamarabb érvényesüljön. Ezért annak a közszervezetnek, amely a határokon átnyúló interoperabilitásra valószínűleg jelentős hatást gyakorló új hálózati és információs rendszert kíván létrehozni vagy egy meglévőt módosítani, interoperabilitási értékelést kell végeznie. Erre az értékelésre azért van szükség, hogy felmérje a tervezett intézkedés hatásának nagyságrendjét, és intézkedéseket javasoljon az előnyök kiaknázására és a potenciális költségek kezelésére. Az interoperabilitási értékelés zökkenőmentes végrehajtásának biztosítása érdekében az Interoperábilis Európa Testületnek konkrét iránymutatásokat kellene közvéleményre hoznia arról, hogy mely szolgáltatások tartoznak az irányelv hatálya alá. Az interoperabilitási értékelést célszerű abban a három esetben kötelezővé tenni, amelyek a határokon átnyúló interoperabilitás hatókörébe tartoznak. Azokban az esetekben, amikor az interoperabilitási értékelés kötelező, képzési lehetőségeket és finanszírozási forrásokat kell biztosítani, így például a Digitális Európa program gondoskodik arról, hogy a felmerülő többletköltségekhez szükséges források a helyi és regionális önkormányzatok számára is elérhetőek legyenek. Nem kötelező esetekben a közszervezetek dönthetnek úgy, hogy az interoperabilitási értékelést önkéntes alapon végzik el.</p>

Indokolás

A helyi és regionális önkormányzatok korlátozott erőforrásokkal rendelkeznek, ezért nem várható el tőlük, hogy maguk fedezzék a kötelező értékelések költségeit. E célból azokban az esetekben, amikor az interoperabilitási értékelés kötelező, az Európai Bizottságnak finanszírozást kell biztosítania az értékelésekhez.

4. módosítás

(37) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>E rendelet egységes feltételek mellett történő végrehajtásának biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a szabályozói tesztkörnyezetek létrehozására és működésére vonatkozó szabályok és feltételek meghatározása céljából.</p>	<p>E rendelet egységes feltételek mellett történő végrehajtásának biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a szabályozói tesztkörnyezetek létrehozására és működésére vonatkozó szabályok és feltételek meghatározása céljából, az érintett közzsférabeli szervezetekkel, köztük a helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködésben.</p>

Indokolás

Mivel a szabályozói tesztkörnyezetek a részt vevő közzsférabeli szervezetek felelősségi körébe tartoznak, egyoldalú lenne, ha az Európai Bizottság egyedül, más érintett szervezetekkel való konzultáció nélkül állapítaná meg a működési feltételeket.

5. módosítás

3. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az illetékes nemzeti hatóságok és az interoperabilitási koordinátorok biztosítják az interoperabilitási értékelés elvégzéséhez szükséges támogatást. A Bizottság technikai eszközöket biztosíthat az értékelés támogatásához.	Az illetékes nemzeti hatóságok és az interoperabilitási koordinátorok biztosítják az interoperabilitási értékelés elvégzéséhez szükséges támogatást. A Bizottság technikai eszközöket biztosíthat az értékelés támogatásához. Mielőtt az interoperabilitási vizsgálatot kötelezően el kellene végezni, az illetékes nemzeti hatóságok és az Interoperábilis Európa Testület támogatást nyújtanak annak előzetes értékeléséhez, hogy a tervezett művelet e rendelet hatálya alá tartozik-e.

Indokolás

A rendelet hatálya tág, és a kisebb közzsférabeli szervezetek vagy önkormányzatok esetében túl bonyolult lehet annak értékelése, hogy a tervezett művelet rendelkezik-e határokon átnyúló elemmel.

6. módosítás

3. cikk (5) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(5) [...] <ul style="list-style-type: none"> — Az interoperabilitás értékelése során az érintett közzsférabeli szervezet vagy uniós intézmény, szerv vagy ügynökség az esetleges összeférhetlenség megelőzése érdekében tartózkodik attól, hogy felhasználja jelenlegi szolgáltatója vagy alkalmazottai szakértelmét. Ez a konzultáció nem sérti a kereskedelmi érdek vagy a közérdekek védelmét vagy az ilyen rendszerek biztonságát.

Indokolás

A vevőfogvatartás elkerülése érdekében az érintett közzsférabeli szervezeteknek a jelenlegi rendszerek és/vagy hálózatok szolgáltatóitól független személyek szakértelmét kell felhasználniuk, mivel értékeléseik a meglévő megoldások javára lehetnek elfogultak.

7. módosítás

9. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A szakpolitika végrehajtását támogató projekt a következőket határozza meg: <ul style="list-style-type: none"> a) a szakpolitikai követelmények digitális végrehajtásához szükségesnek ítélt meglévő Interoperábilis Európa megoldások; b) a szakpolitikai követelmények digitális végrehajtásához szükségesnek ítélt bármely hiányzó, fejlesztést igénylő interoperabilitási megoldás; c) egyéb ajánlott támogató intézkedések, például képzések vagy konzultatív szakértői vizsgálatok. 	A szakpolitika végrehajtását támogató projekt a következőket határozza meg: <ul style="list-style-type: none"> a) a szakpolitikai követelmények digitális végrehajtásához szükségesnek ítélt meglévő Interoperábilis Európa megoldások; b) a szakpolitikai követelmények digitális végrehajtásához szükségesnek ítélt bármely hiányzó, fejlesztést igénylő interoperabilitási megoldás; c) egyéb ajánlott támogató intézkedések, például képzések vagy konzultatív szakértői vizsgálatok. d) pénzügyi támogatási lehetőségek az interoperabilitási megoldások végrehajtásának támogatása érdekében.

Indokolás

A pénzügyi támogatás elkerülhetetlen lesz az interoperabilitás megvalósításához. Emiatt a szakpolitika végrehajtását támogató projekt vonatkozásai között is konkrétan szerepelnie kell.

8. módosítás

11. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A szabályozói tesztkörnyezetet a részt vevő közszférabeli szervezetek felelőssége mellett, ha a tesztkörnyezeten belül közszférabeli szervezetek kezelnek személyes adatokat, akkor más érintett nemzeti hatóságok felügyelete mellett [...]	A szabályozói tesztkörnyezetet a részt vevő közszférabeli szervezetek felelőssége mellett, ha a tesztkörnyezeten belül közszférabeli szervezetek kezelnek személyes adatokat, akkor más érintett nemzeti vagy szubnacionális hatóságok felügyelete mellett [...]

Indokolás

Szabályozói tesztkörnyezetek helyi és regionális szinten is működtethetők. A helyi és regionális önkormányzatok kulcs szerepet játszanak az interoperabilitási megoldások polgárokhoz közeli végrehajtásában, és helyi szinten széles körű szolgáltatásokat nyújtanak.

9.módosítás

12 cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A részt vevő közszférabeli szervezetek biztosítják, hogy amennyiben az innovatív interoperabilitási megoldás személyes adatok kezelésével jár, vagy más módon az adatokhoz való hozzáférést biztosító vagy támogató egyéb nemzeti hatóságok felügyeleti hatáskörébe tartozik, a nemzeti adatvédelmi hatóságok és az említett egyéb nemzeti hatóságok közreműködjenek a szabályozói tesztkörnyezet működtetésében. [...]	A részt vevő közszférabeli szervezetek biztosítják, hogy amennyiben az innovatív interoperabilitási megoldás személyes adatok kezelésével jár, vagy más módon az adatokhoz való hozzáférést biztosító vagy támogató egyéb nemzeti vagy szubnacionális hatóságok felügyeleti hatáskörébe tartozik, a nemzeti vagy szubnacionális adatvédelmi hatóságok és az említett egyéb nemzeti vagy szubnacionális hatóságok közreműködjenek a szabályozói tesztkörnyezet működtetésében. [...]

Indokolás

Szabályozói tesztkörnyezetek helyi és regionális szinten is működtethetők. A helyi és regionális önkormányzatok kulcs szerepet játszanak az interoperabilitási megoldások polgárokhoz közeli végrehajtásában, és helyi szinten széles körű szolgáltatásokat nyújtanak.

10. módosítás

13. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottság uniós szintű interoperabilitási kérdésekkel kapcsolatos képzéseket szervez a közszférabeli szervezetek, illetve az uniós intézmények, szervek és ügynökségek személyzete közötti együttműködés és a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása érdekében. A képzéseket az Interoperábilis Európa portálon hirdetik meg.	A Bizottság uniós szintű interoperabilitási kérdésekkel kapcsolatos képzéseket szervez a közszférabeli szervezetek, illetve az uniós intézmények, szervek és ügynökségek személyzete közötti együttműködés és a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása érdekében. A döntéshozóknak és/vagy gyakorlati szakembereknek szóló képzéseket az Interoperábilis Európa portálon hirdetik meg, és azok online tájékoztató előadásokat, videós oktatóanyagokat és műhelytalálkozókat, az oktatók képzését célzó anyagokat és a munkahelyi képzésre vonatkozó iránymutatásokat foglalhatnak magukban.

Indokolás

Az RB RegHub-hálózata a témában folytatott konzultáció során kiemelte, hogy az interoperabilitással kapcsolatos képzés kulcsfontosságú prioritás. A gyakorlati szakemberek és az IKT-szakértők mellett fontos a felső vezetőket is megcélozni, és a közép vezetőket is be kell vonni, mivel szemléletváltásra lehet szükség.

11. módosítás

15. cikk (4) bekezdés r) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
rendszeres tájékoztatást nyújt és egyeztetést folytat az interoperabilitási koordinátorokkal és az Interoperábilis Európa közösséggel a hálózati és információs rendszerek határokon átnyúló interoperabilitásával kapcsolatos kérdésekben.	rendszeres tájékoztatást nyújt és egyeztetést folytat az interoperabilitási koordinátorokkal és az Interoperábilis Európa közösséggel a hálózati és információs rendszerek határokon átnyúló interoperabilitásával kapcsolatos kérdésekben, valamint a témába vágó, uniós finanszírozású projektekről és hálózatokról.

Indokolás

A Testületnek be kell mutatnia az egyéb releváns, uniós finanszírozású projekteket, például a Horizont 2020 AURORAL-t vagy a digitális átalakulást szolgáló városi hálózatokat, például a living-in.eu-t, és törekedni kell a stratégiai és operatív szintű szinergiákra.

12. módosítás

16. cikk (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	d) a közzsférabeli szervezetek, az Unió intézményeinek, hivatalainak és szerveinek támogatása az interoperabilitási értékelések elvégzésében.

Indokolás

Ez az ajánlás illeszkedik ahhoz a javaslathoz, hogy az interoperabilitási értékelések támogatása érdekében gyűjtsenek egybe szakértőket az összes uniós tagállamból. A 14. cikk szerinti konzultatív szakértői vizsgálatokkal ellentétben nem feltétlenül kell az interoperabilitási értékeléssel összefüggő konzultatív szakértői vizsgálat alá vont közzsférabeli szervezet helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamból érkező szakértőket bevonni.

13. módosítás

17. cikk (2) bekezdés f) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
koordinálja és ösztönzi a különféle nemzeti szervezetek széles körének aktív közreműködését az Interoperábilis Európa közösségben, [...]	koordinálja és ösztönzi a különféle nemzeti szervezetek, köztük a helyi és regionális önkormányzatok széles körének aktív közreműködését az Interoperábilis Európa közösségben, [...]

Indokolás

A helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak az interoperabilitási megoldások polgárokhoz közeli végrehajtásában, és helyi szinten széles körű szolgáltatásokat nyújtanak.

14. módosítás

17. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság megfelelő hatáskörökkel és erőforrásokkal rendelkezzen a rábízott feladatok eredményes és hatékony végrehajtásához.	A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság megfelelő hatáskörökkel rendelkezzen a rábízott feladatok eredményes és hatékony végrehajtásához. A Bizottság gondoskodik arról, hogy a tagállamok illetékes hatóságai megfelelő finanszírozásban részesüljenek a kapcsolódó feladatok elvégzésének támogatásához.

Indokolás

Mivel a kijelölt illetékes hatóságokra további, az interoperabilitással kapcsolatos feladatokat ruháznak rá, az Európai Bizottságnak biztosítania kell, hogy a vonatkozó feladatok pénzügyi vonzatait – beleértve a további személyzet esetleges felvételének szükségességét is – ne kizárólag a kijelölt illetékes hatóságok viseljék.

15. módosítás

19. cikk (2) bekezdés d) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
szinergiák azonosítása más releváns uniós és nemzeti programokkal és kezdeményezésekkel.	szinergiák azonosítása más releváns uniós, nemzeti, regionális és helyi programokkal és kezdeményezésekkel.

Indokolás

A regionális és helyi önkormányzatok kulcsszerepet játszanak az interoperabilitási megoldások polgárokhoz közeli végrehajtásában, és helyi szinten széles körű szolgáltatásokat nyújtanak.

16. módosítás

21. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A rendelkezésre álló finanszírozás függvényében az Unió általános költségvetése fedezi az alábbiak költségeit : a) az Interoperábilis Európa portál kialakítása és üzemben tartása ; b) az Interoperábilis Európa megoldások fejlesztése , üzemben tartása és előmozdítása ; c) Interoperábilis Európa támogató intézkedések .	A rendelkezésre álló finanszírozás függvényében az Unió általános költségvetése fedezi az alábbiakat : a) az Interoperábilis Európa portál kialakításának és üzemben tartásának költségei ; b) az Interoperábilis Európa megoldások fejlesztésének , üzemben tartásának és előmozdításának költségei ; c) az Interoperábilis Európa támogató intézkedéseinek költségei ; d) a helyi és regionális önkormányzatok számára kötelező interoperabilitási értékelések költségei ; e) a helyi és regionális önkormányzatok által a polgárokkal folytatott konzultációk az interoperabilitási prioritásokról.

Indokolás

A helyi és regionális önkormányzatok korlátozott erőforrásokkal rendelkeznek, és nem várható el tőlük, hogy maguk fedezzék a kötelező értékelések teljes költségét. E célból azokban az esetekben, amikor az interoperabilitási értékelés kötelező, az Európai Bizottságnak finanszírozást kell biztosítania az értékelésekhez. A 12. módosítással összhangban a helyi és regionális önkormányzatok állnak a legközelebb a polgárokhoz, így a legpontosabb betekintést nyerhetik a polgárok prioritásaiba és elvárásaiba a kidolgozandó interoperabilitási megoldásokkal kapcsolatban. Döntő fontosságú, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat megfelelően és aktívan bevonják a polgárok prioritásainak nyomon követésébe, ehhez pedig elengedhetetlen a megfelelő finanszírozás.

17. módosítás

21. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	e) az illetékes hatóságoknál az interoperabilitással kapcsolatos munkájuk következtében felmerülő többletköltségek.

Indokolás

Mivel a kijelölt illetékes hatóságokra további, az interoperabilitással kapcsolatos feladatokat ruháznak rá, az Európai Bizottságnak biztosítania kell, hogy a vonatkozó feladatok pénzügyi vonzatait – beleértve a további személyzet esetleges felvételének szükségességét is – ne kizárólag a kijelölt illetékes hatóságok viseljék.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

1. tudomásul veszi a jogalkotási javaslatot, mivel az az interoperabilitás uniós szintű irányítási rendszerének létrehozására törekszik, megfelelő egyensúlyt teremtve az uniós szintű interoperabilitási megoldásokra vonatkozó általános ajánlások meghatározására szolgáló eljárás meghatározása során egyrészt a felülről lefelé irányuló megközelítés között, másrészt pedig a helyi és regionális önkormányzatok észrevételeinek figyelembevétele között, tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok állnak az uniós jogszabályok végrehajtása során a legközelebb a polgárokhoz;
2. megjegyzi azonban, hogy a javaslat bizonyos aspektusai megerősítést és finomhangolást igényelnek, különös tekintettel a szubnacionális hatóságok új feladataira, az annak érdekében biztosított erőforrásokra, hogy e hatóságok gyorsan és hatékonyan végre tudják hajtani az interoperabilitási megoldásokat, valamint egy olyan kiegyensúlyozott irányítási struktúrára, amely tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét és a tagállamok különböző közigazgatási modelljeit, és lehetővé teszi a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy részt vehessenek az interoperabilitási megoldások végrehajtási ütemének és mértékének meghatározásában;
3. ajánlatos figyelembe venni az olyan nemzeti interoperabilitási rendszerek esetleges meglétét, amelyek – akár általánosságban, akár hatályukat tekintve – e szabályozási keret előtt indultak, ütközhetnek az újonnan bevezetett szabályokkal, és a végrehajtáshoz jelentős emberi és pénzügyi erőforrások felhasználását teszik szükségessé;
4. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak a polgároknak nyújtott szolgáltatásokban, és hogy ezeket a szolgáltatásokat a digitális évtizedre vonatkozó uniós rendelkezésekkel, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvével összhangban 2030-ig digitalizálni kell; ennek során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a személyes adatok védelme mindenkor és valamennyi részt vevő fél oldaláról biztosított legyen;
5. rámutat, hogy ezek a szolgáltatások jellemzően olyan ágazatokra terjednek ki, mint a mobilitás, az energia, a népesség, az egészségügy, a mezőgazdaság és más ágazatok; rámutat továbbá az adatok ezen ágazatokban való felhasználásával és a vonatkozó uniós jogszabályokkal, például az uniós adatmegosztási jogszabállyal⁽¹⁾, az adatkormányzási jogszabállyal és az általános adatvédelmi rendelettel fennálló összefüggésekre⁽²⁾;

(1) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai adatmegosztási jogszabály (HL C 375., 2022.9.30., 112. o.), lásd: A vélemény adatlapja (europa.eu).

(2) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

6. elismeri, hogy további pénzügyi támogatás, valamint a hatóságoknál dolgozók képzésének és továbbképzésének biztosításával az interoperabilitás jelentősen javíthatja a helyi és regionális szintű közigazgatás hatékonyságát. A helyi és regionális önkormányzatoknak a szubszidiaritási és az arányossági elv keretein belül biztosítaniuk kell, hogy rendszereik nemzeti szinten interoperábilisak legyenek más helyi és regionális önkormányzatok rendszereivel, valamint más uniós országok és az együttműködő vállalatok és szállítók rendszereivel; ezen uniós jogalkotási javaslat összefüggésében az egyik kulcsfontosságú kérdés a határokon átnyúló interoperabilitás;
7. elismeri, hogy a jelenlegi gazdasági környezetben sok helyi és regionális önkormányzat pénzügyi és humán erőforrás-korlátokkal szembesül, a digitális átállást mégis prioritásként kell kezelni. Kiemeli, hogy ezek a kihívások pénzügyi támogatás nélkül veszélyeztethetik a jövőbeli gazdasági és társadalmi lehetőségeket, és általában véve valós kockázatot jelenthetnek a digitális kohézióra nézve; kéri az európai intézményeket, hogy megfelelő pénzügyi forrásokkal támogassák a digitális átállást, többek között a kisebb és/vagy hátrányos helyzetű régiók és szigetek esetében is;
8. kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok RegHub-hálózatának ⁽³⁾ körében végzett felmérés kimutatta, hogy a helyi szintű interoperabilitás megvalósításának fő kihívásai többek között a következők: a vonatkozó jogi követelmények tiszteletben tartása; a gyakran összetett adatspecifikációkkal rendelkező adatok integrálására vonatkozó műszaki követelményeknek való megfelelés; a különböző rendszerek interoperabilitásának nemzeti szinten fennálló hiánya; az állandó jelleggel rendelkezésre álló adatok hiánya; a fogyasztás forrásainak és típusainak sokfélesége; emellett csökkenteni kell a szervezetekben a bürokráciát, és a szervezeti kultúrát a műszaki rendszerek interoperabilitásával összhangban át kell alakítani (szervezeti interoperabilitás);
9. tudomásul veszi az Európai Bizottság által e javaslat kidolgozása során végzett munkát, valamint az általa alkalmazott inkluzív megközelítést, amely figyelembe veszi a közszolgáltatások interoperabilitásával foglalkozó szakértői csoport ajánlásait ⁽⁴⁾, a jövőállósági platform „kormányzati interoperabilitási stratégiáról” szóló, közelmúltbeli véleményét ⁽⁵⁾, valamint számos érdekelt fél és korai alkalmazó véleményét, akik már nagyon korai szakaszban átültetik a gyakorlatba az innovatív megoldásokat;
10. megismétli, hogy az új rendszerek régi rendszerekkel való visszamenőleges kompatibilitásának biztosítása révén gondoskodni kell arról, hogy koherens megoldások kerüljenek bevezetésre ⁽⁶⁾;
11. méltányolja az ingyenes és nyílt forráskódú megoldások használatát, amely vitathatatlan előnyt jelentene a helyi önkormányzatok és az európai polgárok számára, mivel egészen egyértelműen hozzájárul az interoperabilitási megoldások kívánt megosztásának és további felhasználásának eléréséhez, és ezzel a 4. cikk (1) bekezdése szerinti határokon átnyúló interoperabilitás javításához;
12. megállapítja, a hogy közös interoperabilitási megoldások kifejlesztése és megvalósítása a helyi és regionális önkormányzatok számára jelentős pénzügyi és személyi költségekkel jár majd. Kiemeli, hogy ebbe beletartozik az, hogy új interoperábilis megoldásokat kell kidolgozni és ezekben be kell ruházni, vagy pedig már meglévő rendszerek átalakítását kell megkezdeni. Ezért a finanszírozási forrásoknak, például a Digitális Európa programnak támogatniuk kell a helyi és regionális önkormányzatokat a kapcsolódó költségek fedezésében;
13. hangsúlyozza, hogy az ingyenes és nyílt forráskódú szoftverek használata kulcsfontosságú és szükségszerű módszer az eladótól való függés elkerüléséhez, és hogy a nem nyílt forráskódú interoperabilitási megoldások lehetséges megosztása és további felhasználása a jogosultak számára nem biztosít tisztességtelen versenyelőnyt (lásd a 4. cikk (2) bekezdését);
14. kéri az Interoperábilis Európa Testületet, hogy nyújtson konkrét információkat arra vonatkozóan, hogy mikor kerül sor a kötelező interoperabilitási értékelésre, és hogy mely tényezők tehetnek szükségessé ilyen értékelést, például közbeszerzések esetében. Hangsúlyozza továbbá, hogy az interoperabilitás értékelésének végrehajtását mindaddig nem szabadna kötelezővé tenni, amíg az Interoperábilis Európa Testület a vonatkozó iránymutatásokat el nem fogadja;
15. javasolja, hogy dolgozzanak ki kereteket és iránymutatásokat a megfelelő engedélyezéshez és a nyílt forráskódú és szerzői jogi védelem alatt álló interoperabilitási megoldások használatához, hogy ezzel is támogassák a közigazgatási szerveket az ilyen megoldásokra irányuló közbeszerzésekben és pályáztatásban;

⁽³⁾ Regionális központok hálózata (europa.eu).

⁽⁴⁾ Official expert recommendations for a new Interoperability Policy (Hivatalos szakértői ajánlások egy új interoperabilitási szakpolitikához) | Joinup (europa.eu).

⁽⁵⁾ Final opinion 2022_SBGR3_10 Governments interoperability strategy_rev.pdf (europa.eu).

⁽⁶⁾ Ez összhangban van a jövőállósági platform véleményében előterjesztett ajánlással is, amely azt javasolta, hogy javítsák a szervezeti és szemantikai interoperabilitási rétegeket, hogy azok tükrözzék az adatok idődimenzióját (ez az informatikai megoldások régi és új verzióinak kompatibilitását érinti).

16. megjegyzi, hogy az európai interoperabilitási keret önkéntes jellege miatt az interoperabilitás irányítása széttagolt, különösen a decentralizált országokban; hangsúlyozza az illetékes nemzeti hatóságok és a korai alkalmazó helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepét a tudatosság növelésében és a digitális átállás más városokban és régiókban való előmozdításában;
17. megismétli, hogy át kell hidalni a digitális és területi szakadékokat, a digitális iránytű⁽⁷⁾ azon célkitűzése, hogy 2030-ra a kulcsfontosságú közszolgáltatások 100 %-át online kell nyújtani, hozzájárul e cél eléréséhez; hangsúlyozza, hogy a közszolgáltatások interoperabilitásának digitális és/vagy online biztosítása földrajzi helyzettől függetlenül rendkívül fontos az EU valamennyi régiója és települése, köztük a periférikus régiók, a távoli szigetek és a hegyvidéki térségek számára. A technológia biztosíthatja, hogy ezek a régiók és települések leküzdjék a peremhelyzetükből eredő hátrányokat; hangsúlyozza, hogy az interoperabilitásra való átállás irányítása során konkrét és hatékony együttműködésre van szükség a szigeti és periférikus régiókkal;
18. üdvözli a proaktív városok és régiók tevékenységeit, amelyek megoldásokat keresnek és megosztják a bevált gyakorlatokat, korai alkalmazóként működnek és új gyakorlatokat tesztelnek; méltatja a „living-in.eu” mozgalom⁽⁸⁾ munkáját, amely egybegyűjti a városokat és közösségeket a digitális átállás előmozdítása érdekében, illetve a nyitott és agilis intelligens városokat, amelyek az adatok, rendszerek és szolgáltatások városok és szolgáltatók közötti interoperabilitásának fejlesztése történő megvalósítását szolgáló egyetemes eszközként minimális interoperabilitási mechanizmusokat fejlesztenek ki; hangsúlyozza, hogy a homogénebb interoperabilitási környezet és a széles körben használt interoperabilitási megoldások megvalósítása érdekében uniós szintű irányítási rendszert kell létrehozni;
19. megjegyzi, hogy az új rendszerek beszerzése és pályáztatása, illetve a meglévő rendszerek korszerűsítése megterhelő lesz a helyi és regionális önkormányzatok számára, különösen a szakértelem, a finanszírozás és a személyzet hiánya miatt;
20. ismételten hangsúlyozza az interoperabilitás kritikus fontosságát az EU digitális rezilienciája és stratégiai függetlensége szempontjából: az összekapcsolt szolgáltatások és rendszerek révén meg kell előzni a hálózat leggyengébb pontján bekövetkező jelentős kibertámadásokból eredő potenciális digitális világvármányt azáltal, hogy az összekapcsolt szervezetek körében azonos vagy hasonló megoldásokat alkalmaznak. Ugyanakkor a nyílt forráskódú megoldások használata csökkenteni fogja a szoftvermegoldások fő beszállítóitól való függőséget, növelve ezáltal az EU stratégiai függetlenségét;
21. felismeri a városoknak, kisebb településeknek és régióknak a javasolt rendelet által rájuk ruházott új feladatokkal kapcsolatos aggodalmait, és hangsúlyozza, hogy feltétlenül figyelembe kell venni sajátos érdekeiket; hangsúlyozza, hogy az RB-képviselőknek az interoperabilitás irányításán belül a stratégiai réteg szerves részét kell képezniük; az Interoperábilis Európai Testületben való részvétele révén biztosítani kívánja a helyi és regionális szempontok figyelembevételét;
22. kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára fontos, hogy konkrét iránymutatásokat kapjanak az Interoperábilis Európa Testülettől és az illetékes nemzeti hatóságoktól arra nézve, hogy mely szolgáltatások tartoznak az interoperabilitási értékelés alkalmazási körébe. Hangsúlyozza, hogy bármely interoperabilitási értékelés előtt meg kell határozni a határokon átnyúló alkalmazhatóság előzetes ellenőrzését, és ennek elvégzésével az illetékes nemzeti hatóságokat kell megbízni;
23. üdvözli, hogy a javaslat a nyílt forráskódú megoldásokra, valamint a nyílt forráskódú fejlesztőkre az Interoperábilis Európa közösségben való részvételére helyezi a hangsúlyt. Az, hogy a nyílt forráskód a helyi/regionális önkormányzati szintű szolgáltatási megoldások kulcsfontosságú eleme, növelni fogja az átláthatóságot, csökkenteni fogja a költségeket, elő fogja mozdítani a kiberbiztonságot, és általa elkerülhető lesz a vevőfogvatartás, amely azt jelentené, hogy egyes már összegyűjtött adatok szolgáltatóváltáskor esetleg nem állnának rendelkezésre;
24. javasolja, hogy az Interoperábilis Európa portál – vagy egy hasonló jellemzőkkel rendelkező portál – szolgáljon az uniós tagállamokban online nyújtott valamennyi közszolgáltatást tartalmazó adattárként, szolgáltatástípusok és tagállamok szerint csoportosítva. A portál ily módon kiindulási pontként szolgálhat minden olyan polgár számára, aki arról szeretne tájékozódni, hogyan férhet hozzá ezekhez a közszolgáltatásokhoz az interneten. Ez hatékony módja lenne a 2030-ig online nyújtandó kulcsfontosságú közszolgáltatásokkal kapcsolatos információk összegyűjtésének;
25. végezetül megjegyzi, hogy a javaslat megfelel a szubszidiaritás és az arányosság elvének.

Kelt Brüsszelben, 2023. május 24-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Vasco ALVES CORDEIRO

⁽⁷⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hu/policies/europes-digital-decade>

⁽⁸⁾ <https://living-in.eu/>

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU